

A TÜRJEI ÁLTALÁNOS ISKOLA, ÓVODA,
PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT
ÉS BATYKI TAGINTÉZMÉNYE TÜRJE

**KERETTANTERVEKRE
ÁTDOLGOZOTT
PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK
ÁTDOLGOZÁSA**

Türje, 2008. december 23.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja***

I. Küldetésnyilatkozat, pedagógiai alapelveink

„A jó közoktatás valódi haszna nem azok az ismeretek, amelyeket a gyermek elsajátít, hanem a műveltség, amit értelmi felfogása ezekből kialakít.”

Le Play

A Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye dinamikus iskolavezetése és nevelő-testületi elhivatottsága jó hírnevű oktatási tevékenységet mutat.

Az intézmény pedagógusainak hitvallása: *„Tedd a legjobbat, akard a jót, győzd meg az ifjút, elméjét világosítsd, hogy létünk útvesztőiben felismerjék e helyes utat, s boldog kiegyensúlyozott emberekké válhassanak.”*

Nevelési-oktatási folyamatunk szervezésekor arra törekszünk, hogy a tanulók minél szélesebb rétege fogadja el és élje a közösség- és önfejlesztő magatartásnormákat és értékrendeket. Törekedjenek az optimális színvonalú teljesítmények produkálására, s nem csupán az oktatási, képzési cél elérése érdekében, hanem azért is, mert ez teszi lehetővé a tanulók intenzív bekapcsolódását az értékes nevelői hatásokat is hordozó tanulmányi tevékenységbe.

1.1. Pedagógiai alapelveink:

- Olyan demokratikus magatartásra készítjük fel tanulóinkat, melyben az egyén és a köz érdekei egyaránt szerephez jutnak. Fontosnak tartjuk az egyéni érdekek okos és megfontolt érvényesítésének képességét, az egyénnek azt a jogát, hogy képességének megfelelően boldogulhasson, a való világ iránti tiszteletet, a tanulásban és viselkedésben megnyilvánuló fegyelmezettséget.
- Nevelő munkánk elsődleges szerepet szán a nemzeti azonosságtudat fejlesztésének, beleértve az ország nemzetiségeihez, etnikumához tartozók azonosságtudatának tiszteletben tartását.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- Kiemelt figyelmet fordítunk az emberiség előtt álló közös problémákra. Munkánkat az európai, humanista értékrend hatja át. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink képesek legyenek helytállni a globalizálódó világban. Nemcsak a nemzethez, hanem Európához való tartozásunkat is hangsúlyozzuk.
- Megkülönböztetett figyelmet kap az értékóvó magatartás követése, a közösség szellemi, kulturális és természeti értékeinek védelme, óvása.
- Alapelvként fogalmazzuk meg a másság elfogadását, tiszteletét, ideértve más népek kultúrája iránti tiszteletet, megértést, illetve demokratikus országunkban kialakuló sokszínűség következtében létrejövő *rétegződő értékek* elfogadását, tiszteletét.
- Aktiválódjon a segítőkészség gyakorlása, mint pozitív morális érték.
- Az Unió hozta új helyzetekben is időtálló Szent Pál üzenete: „*Viseljétek el egymást szeretetben!*”

*Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja*

II. Az intézmény jogállása: Közös fenntartású, többcélú alapfokú intézmény, részben önálló gazdálkodású jogi személy

III. Helyzetelemzés

Az intézmény bemutatása

*„Véleményem szerint az országnak, a hazának egyik
legfontosabb kérdése, az hogy ki neveli, és hogy neveli
eljövendő generációit.”*

Füst Milán

➤ Intézményünk

- általános iskola, melynek elsődleges feladata az általános műveltséget megalapozó, valamint a középiskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás biztosítása.
- óvoda, melynek elsődleges feladata a 3-6 éves gyermekek nappali megőrzése, életkori sajátosságainak megfelelő nevelő és oktató fejlesztése, szocializációjuk megerősítése, iskola érettséget biztosító készségek kialakítása
- tagintézmény, amely Batyk község óvodájából és 1-3. évfolyamokat összevontan oktató-nevelő tagiskoláját foglalja magában előbb felsorolt nevelési és oktatási feladatok együttes megoldására.
- pedagógiai szakszolgálat: amely utazó szakemberekkel valósítja meg a térség logopédiai ellátását, és a térségben működő iskolák Sajátos Nevelési Igényű gyermekeinek képességfejlesztést segítő rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásait a többcélú kistérségi társulás által kötött feladat-ellátási szerződés alapján.

➤ Az itt dolgozók munkáját a gyermekszerteten alapuló nevelés irányítja.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

- Az ismeretközvetítés tanulóközpontú, magas színvonalú, az oktatás változásaira nyitott, eredményes és hatékony szakmai munka folyik. Az oktató munka eredményeként kreatív, kommunikatív, toleráns és együttműködési képességekkel rendelkező tanulók kerülnek ki az iskola falai közül.

- Mindkét intézményszint vállalta a Sajátos Nevelési Igényű tanulók integrált nevelését-oktatását és a kiemelkedő képességű gyermekek tehetséggondozását célzó tevékenységet egyaránt.

Az iskoláról

Iskolánk neve: Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Battyai Tagintézménye. Jelenleg a székhely településen 2 óvodai csoporttal, 8 évfolyammal, 10 tanulócsoporthal, 2 napközis és 1 tanulószobás csoporttal, a tagintézményben 3 évfolyammal 1 tanulócsoporthal és 1 napközis csoporttal működik.

Megnevezés	Anyaintézmény (Türje)	Tagintézmény (Battyai)	Pedagógiai Szakszolgálat
Óvodás létszám	49 fő	15 fő	-
Iskolás létszám	132 fő	12 fő	-
Főállású pedagógus	Óvónő: 4 fő Tanító: 7 fő Tanár: 7 fő	Óvónő: 1 fő Tanító: 1 fő	Logopédus: 2 fő Gyógypedagógus: 2 fő
Részmunkaidős	3 fő	1 fő	Logopédus 1fő Gyógypedagógus 3 fő
Dada	2 fő	2 fő	-
Technikai dolgozó	4 fő	-	-

Részmunkaidős pedagógusok munkájára a szakos ellátottság javítása és a speciális feladatok megoldása miatt van szükség.

*Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja*

Az eltelt évtizedek sok sikert hoztak. Tanulóink aktívan részt vesznek a területi, megyei és országos tanulmányi versenyeken, reál és humán tárgyakból, s jeleskednek a sport területén is.

Az itt tanuló gyermekek tudása alapos, ezt igazolják a középiskolában megtartott eredmények is. 3. osztálytól biztosítjuk a német nyelvtanulást. Büszkék vagyunk tantermeink felszereltségére. Magas szinten oktatjuk a számítástechnikát, amelyet szeretnénk már alsóbb osztályokban is kihasználni, ezért szorgalmazzuk a pedagógusok közt az ECDL vizsga letételét. Az itt tanuló gyermekek számára az Internet a hét minden napján elérhető, segítve őket az önképzésben, versenyekre, pályázatokra való felkészülésükben.

Rendelkezünk tornateremmel és aszfaltos sportpályával, könyvtárral is.

Erősségeink közé tartozik a délutáni foglalkozások sokszínűsége, a tanulói tantárgyi szakkörök mellett a dráma, tánc és zeneoktató művészeti iskolák jelenléte, a kézműves, közlekedési és természetjáró szakkörök tevékenysége is meghatározó. Iskolánk tevékenységét mindig is meghatározta a lehetőségek maximális kihasználására való törekvés, amelyet a pedagógusok elhivatottságán és magas szintű szakmai felkészültségén túl a gyermekközpontú szemlélet, humánus, nyitottság és rugalmasság jellemez.

A dinamikus iskolavezetés vállalta a bekapcsolódást a kistérségbe tartozó általános iskolák szakmai összefogását megvalósító Németh László Iskolaszövetség munkájába is.

A gyermekek lelkiismeretes felkészítésén túl intézményünk otthont ad tanfolyamoknak, előadásoknak, nyári cseretáboroknak is.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

IV. Az intézmény cél- és feladatrendszere

*„Annyit érünk, amennyit
tudunk. ... Ismeretek híján
úttalan a világ”*

Gracián

A nevelő-oktató munka célja, feladatai, eszközei, eljárása

A célok kijelölésnél gondolnunk kell arra is, hogy a későbbiekben nevelési programunk része lesz a minőségbiztosítási rendszer. Leegyszerűsítve, a minőség nem más, mint a célnak való megfelelés, ezért nagyon fontos, hogy milyen célokat tűzünk ki, mit akarunk elérni.

4.1. Általános célok

Az iskola segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes felnőtté válhatnak. Segítse őket abban, hogy tudjanak majd beilleszkedni a társadalomba.

Becsüljék a tudást, sajátítsák el a fegyelmet – tudják annak értékét. Az iskola készítse fel tanulóit a továbbtanulásra, hiszen ez is része a *sikeres életpályára* való felkészítésnek.

A nevelés fő céljaként megjelölt magatartások:

- Eszmei magatartások: humanizmus, közösséghez való tartozás, szabadság, hazafiság, egyenlőség, demokratizmus, a munka megbecsülése és tisztelete
- Társadalmi magatartások: szolidaritás, együttműködés, társadalmi hasznosság (anyagi és szellemi javak gyarapítása), felelősség, fegyelem
- Interperszonális magatartások (másokkal való viszony): személyes méltóság védelme, élet, tulajdon védelme, személyes meggyőződés, nézetek, szokások tisztelete

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- Interperszonális magatartások (az egyén viszonya önmagához): személyes méltóság megtartása, önmegismerés, önkontroll, önmagunkért való felelősség, önfegyelem, önfejlesztés
- Kulturális magatartások: Igény, érdeklődés a kulturális értékek iránt, hagyományok tisztelete, ápolása
- Természethez való viszony: a természet szépségeinek észrevétele, természeti kincsek védelme, ember és természet harmonikus kapcsolatára való törekvés

4.2. Konkrét célok a nevelés-oktatás első szakaszára (1 - 4. osztály)

A nevelő-oktató munka során az intézmény vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai életforma és tanulás tevékenységeibe. Többféle pedagógiai módszer alkalmazásával a gyermek váljék fogékonnyá a saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. A folyamat építsen a gyermekek kíváncsiságára és tegye őket motiválttá, Fejlessze a felelősségtudatot, a kitartást, mozdítsa elő érzelemlágyulásukat gazdagítását.

Kitűzött cél a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékek tudatosítása, a humánus magatartásmunkák megerősítése, szokásokat és a gyermek jellemét formálva a személyiség éréseinek elősegítése, a pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés törekvése áll.

A fejlesztés kiemelt területei az alábbiak:

A test és a lélek harmonikus fejlesztése: a mozgásigény kielégítésével és a mozgáskultúra megalapozásával, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, az egészséges életmód alapvető ismereteinek közvetítésével, az ezt elősegítő szokások alakításával, az érzelmi élet gazdagításával, az önismeret fejlesztésével, a reális önértékelés fejlesztésével, a társas kapcsolatok igényének erősítésével.

A szocializáció folyamatainak elősegítése: a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával, helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával, a kortársi kapcsolatok megerősítésével, elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

Az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése: a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása, a felfedezés lehetősége, a kreativitás fejlesztése, a differenciált fejlesztés, a művészeti, a gyakorlati és a közismereti készségek fejlesztésének egyensúlya, a tanulók egészséges terhelése, fejlődésük folyamatos követése, a személyre szóló követelményrendszer, fejlesztő értékelés.

A fentiekhez kapcsolódóan megjegyezzük, hogy kerettantervi ajánlás áll rendelkezésre a tantárgyi követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeret felhasználására.

4.3. Második szakasz (5.-6. osztály)

Figyelembe kell vennünk, hogy a 10-12 éves gyermek erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz, hogy a 13-14 éves gyermek gondolkodásmódjában előtérbe kerül a fogalmi és elemző gondolkodás. Folytatnunk kell az első szakaszban megszerzett képességek és készségek fejlesztését. A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek, tehetségüknek megfelelően kell felkészítenünk a továbbtanulásra. Szükséges a jogok és kötelezettségek törvényes gyakorlására való felkészítés.

Figyelembe kell vennünk, hogy a 10-12 éves gyermek erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Folytatnunk kell az első szakaszban megszerzett képességek és készségek fejlesztését, szintentartását mindkét évfolyamon 25%-os tanítói jelenléttel, és a tananyag 25 %-os készségfejlesztési lehetőségeket biztosító átdolgozásával. (szakemberképzés: alsós és felsős nevelők számára tanfolyamok)

2008/2009. tanévtől az 5. évfolyamon 20%-os nem szakrendszerű oktatási órák

2009/2010. tanévtől az 5-6. évfolyamon 20%-os nem szakrendszerű oktatási órák

2010/2011. tanévtől mindkét évfolyamon 25 %-os nem szakrendszerű oktatási órák

kerülnek bevezetésre.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

4.4. Harmadik szakasz (7-8, osztály)

A 13-14 éves gyermek gondolkodásmódjában előtérbe kerül a fogalmi és elemző gondolkodás. A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek, tehetségüknek megfelelően kell felkészítenünk a továbbtanulásra. Szükséges a jogok és kötelezettségek törvényes gyakorlására való felkészítés.

Elengedhetetlen annak figyelembevétele, hogy az ezen korosztályra tett nevelő hatások az összehasonlításokra, bizonyításokra alapuló, példakon és megoldott konfliktushelyzeteken keresztül, kommunikációs helyzetekben, meggyőző, minta- és példakövető érvekkel alátámasztott nevelői közvetítésekkel valósíthatók meg.

A 10-14 éves korosztályú gyermekek nevelésébe-oktatásába bele kell tervezni a biológiai vezérelt fejlődés pszichés oldalát is.

Sok empátikus készségre, és az adott kollektívát (osztályt) jól ismerő, segítő, közösségépítő elhivatottságra van szükség.

4.5. Az iskola cél- és feladatrendszere

4.5.1. Személyiség- és közösségfejlesztés - teljesítési kritériumok

Az iskola célrendszere felfűzhető a személyiség fejlesztés nagy területeire.

Az értelem kiművelése: Az oktatás nevelés feladata és lényege az érték közvetítés és értékteremtés. Az érték olyan produktum, amely kettős funkciót tölt be: hozzájárul szűkebb-tágabb közösségek fejlődéséhez, elősegíti az egyén fejlődését.

A nevelési folyamatban a személyiség különböző strukturális elemeinek fejlesztése történik meg. Mindebből következik, hogy minden iskola pedagógiai cél- és feladatrendszerében vezető helyen kell állnia a magatartás és tevékenység irányát meghatározó ösztönző-reguláló személyiségkomponensek formálást megjelölő és meghatározó eszköz- és értékrendszerének.

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki TagintézményeTürje Pedagógiai Programja

A fenti célkitűzés alkotja a pedagógiai célrendszer domináns tartományát, ez jelölhető meg a nevelés alapvető céljául, elkülönítve ettől az oktatási-képzési célt, amely a személyiség sajátosságcsoportjainak fejlesztését írja elő.

Az intellektuális-művelődési szükségletek kifejtése és megerősítése a tanulás, ami az értelmi aktivitás elérésén megszerettetésén alapul, mely nagyon fontos pedagógiai teendő, mivel a tanulók későbbi életvezetésére messzemenően kihat. Ez azt is jelenti, hogy a gyakorlatban nem a mülékony ismeretek túlhajtott közvetítése és megkövetelése az alapvető érték, hanem ennél sokkal fontosabb a tanulás megszerettetése, az ismeretszerzéssel kapcsolatos pozitív viszonyulás kialakítása, különösen az alapozó nevelés fázisában, az alapozó intézményekben.

Az ismeretek elsajátíttatása tehát nem azonos értékű pedagógiai eredmény a tanulás megszerettetésével: *az utóbbi a maradandóbb és fontosabb.*

Iskolánk pedagógiai programja a NAT-ban leírt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó szükségletekre épül.

Feladatunk a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása. A helyi tantervet is magába foglaló programunk összeállításakor elsődleges szempont a személyiségfejlesztő oktatás, az eltérő pedagógiai módszerek alkalmazási lehetőségeinek megteremtése (kooperativitás, projekt-módszer) ezek alkalmazási időkereteinek tisztázása.

4.5.2. Segítő életmódra nevelés

Célunk és feladatunk olyan iskolai életrend kialakítása, melyben a tanuló folyamatosan megtapasztalhatja egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttlétének, segítőkészségének előnyeit, hiányának káros következményeit (osztályközösség - jó működés). Közvetlenül megfigyelhető mindez a történelmi személyiségek, irodalmi hősök, csoportok példáin.

Mások szociális viselkedésének, magatartásának vizuális elképzelései, melyek tervrajzként szolgálják a megfelelő viselkedés megvalósítását. Ezen célt többek közt kiválóan szolgálják az iskolában működő drámapedagógiai foglalkozások.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

Soha nem volt ennyire fontos a pedagógus személyisége – egy olyan személyisége, aki harmóniában él saját természeti és emberi mikro- és makrokörnyezetével, és ezt a harmóniát képes átadni–, mint napjainkban.

A belépő első osztályosok 6-7 hetes beszoktatási idejében szokások kialakítása, beilleszkedés, az alapvető emberi viselkedési szabályok ismertetése és gyakorlása folyik, építve az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését célzó iskolás kor előtti programra. Az évfolyamok csoportjai szerepeket, feladatokat kapnak, vállalnak, amelyekben a megfelelő viselkedést elsajátítják, átveszik a kulturális értékeket, átéljük a tanulókkal az intézményi szocializációt. Ez minden tanulócsoporthoz nevelési folyamata.

A nagyobb korcsoportoknál azt kell tudatosítanunk, hogy meg kell szeretetni magunkat, legyőzni a közösségekben való közeledés akadályait és ezáltal saját magunkat, érzelmi világunkat úgy kell gazdagítani, és cselekvő irányba elmozdítani, hogy a máságot is tolerálják.

Önismeret, jó kapcsolatteremtő készség, empátia, tolerancia és akaratunk megfeszítésével, értelmes célok kitűzésével kell elkerülnünk a társadalmi élet buktatóit.

Tanár és diák egyaránt gazdagíthatja egymást. Harmonikus együttműködés esetén nemcsak a gyerekek tanulnak a pedagógustól, hanem a pedagógus is tiszteletbeli tagjává válhat a gyermekek világának, amit kiválóan szolgálnak az iskolában működő drámapedagógiai foglalkozások is.

4.5.3. Közösségi nevelés

A közösségi nevelés nevelő-oktató munkánk kiemelt területe, jelentős része pedagógiai tevékenységünknek E terület célja:

Minden tanuló tudja megtalálni helyét, útját az életben, társaival való kapcsolatában, hogy eligazodjon a társadalmi együttélés normáiban, szabályaiban. Élete során képes legyen jól dönteni, s társait is erre ösztönözni. Legyen tisztában önmagával, valamint azzal is, hogy miként kell másokat látnia. Kezdetben fogadja szívesen mások tanácsait, hogy később ő adhasson tanácsot.

A közösségi nevelés feladatkörei az alábbiak:

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

A tanulás: A tanulás mikéntje tanítható. Segítsük diákjainkat abban az ismeretszerzési folyamatban, amelyben önmaga és közössége javára hasznos ismeretek birtokába kerüljön; szolgálva ezzel a nemzet és a társadalom érdekeit. Váljanak szabad, gazdag, művelt emberekké, felelős polgárokká, tisztességes, emberséges, alkotásra és boldogságra képes egyénekké. A megszerzett tudás segítse társadalomba történő beilleszkedésüket. Pedagógiai törvényszerűség, hogy amennyiben nem áll a tanuló rendelkezésére konstruktív tevékenységi lehetőség, akkor aktivitási szükségleteit destruktív módon fogja érvényesíteni.

A gyermeknek a közösséggel való kapcsolata és az ebből származó cselekvéseinek sora kölcsönhatás, amelynek következtében vagy az adott személy vagy a környezete, esetleg mindkettő megváltozik, s mely kölcsönhatás életkoronként változik. Fontos, hogy pozitív irányban érvényesüljön erőteljesebben, de ez függ az adott társadalmi környezet érték és normarendszerétől, szokásrendjétől is.

4.5.4. Tehetség gondozás – versenyeztetés - korrepetálás

A tehetség elkötelezettség, belső hajtóerő, érzék, állhatatosság. Ezen belső értékek kibontását, fejlesztését segítik a szakkörök és a felvételi előkészítő foglalkozások.

A különböző szakköröket a magasabb szintű képzés igényével a tanulók érdeklődésétől függően indítja az iskola. A szakköröket vezető pedagógusokat az igazgató bízza meg. A foglalkozások előre meghatározott tematika alapján történnek meg, amiről, valamint a látogatottságról szakköri naplót kell vezetni. A szakkörök vezetője felelős a szakkör működéséért. A szakköri aktivitás tükröződhet a tanuló szorgalom és szaktárgyi osztályzatában. A szakkörök működésének feltételeit az iskola költségvetése biztosítja.

Működő szakköreink:

- Matematika szakkör
- Német szakkör
- Vers és vizualitás
- Énekkar
- Sportkörök
- Helyesírási szakkör

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- Történelem
- Természetvédő és természetjáró szakkörök
- Kézműves szakkör
- Közlekedési szakkör
- Báb szakkör

Annak érdekében, hogy tanulóink a középiskolában megállják helyüket, és ne okozzon törést náluk az iskolaváltás, fontosnak tartjuk, hogy a továbbiakban ne csak felvételi előkészítő legyen, de a következő tanévtől kezdve *középiszkolai előkészítést* is tartunk. Ennek időtartama októbertől májusig húzódjon. Javasoljuk ezt *magyar nyelvből, matematikából és idegen nyelvből.*

Előkészítőink:

- magyar irodalom és nyelvtan
- matematika
- német

A felvételi arányszámok, és a tanulók helytállása az előkészítők hasznosságát és eredményességét támasztják alá.

Az eredményes oktatás egyik mércéje a versenyeztetés is lehet. Továbbra is szorgalmazzuk mindenféle versenykihívásokon való részvételt, és díjazzuk (a felkészítő pedagógus és a tanuló számára egyaránt) az eredményes szereplést. Ennek két oka van, egyfelől a megismerteti a tanulókkal a versenyszellemet és a versenyek hangulatát, másfelől az iskola presztízsének növelését is elősegíti, hiszen az (eredményes) oktatás egyik mércéje a versenyeken való eredményes szereplés is lehet. Fontosnak tartjuk a megye által kiírt tanulmányi versenyekbe való benevezést. Szükséges, hogy ezeket mindig megelőzze a házi válogatóverseny. Jellemző versenytárgyak például a matematika és a történelem, magyar, melyekből évről-évre sikerül rangos helyezéseket szereznünk.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

A központilag kiírt (országos, területi) versenyektől függetlenül, vagy azok előkészítését, részvételi válogatását segítő iskolai versenyeket is rendeznünk, így a tanulók mind szélesebb köre mérheti meg magát, és mélyedhet el az adott tantárgyban, ilyen versenyek például:

- Matematikai alpműveleti verseny
- Iskolai matematika verseny
- Ki a legszebben író? (alsó tagozat)
- Helyesírás-bajnokság (alsó tagozat)
- Vers- és prózamondó verseny
- Természetismereti verseny

A diákok tanulmányi, művészeti, kulturális és sportversenyeken, valamint bajnokságokon való részvétele lehetséges. Tanulóink az intézményi, a települési, a megyei, valamint az országos meghirdetésű versenyeken vehetnek részt, szaktanári felkészítést igénybe véve. Az iskolai versenyek tartalmát a szakmai munkaközösségek határozzák meg és felelősek azok lebonyolításáért.

A korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást az igazgató által megbízott pedagógus tartja. A korrepetálás differenciált foglalkoztatással – egyes tanulókra vagy kijelölt tanulócsoportokra kötelező jelleggel – a szaktanárok javaslatára történik.

4.5.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulók egyéni képességei különbözőek. A frontális osztálymunkát egyéni, differenciált bánásmóddal kombinálva is gyakran tapasztaljuk, hogy egy-egy gyermek lemarad az adott tananyagban, nem éri el a tantárgyi minimumkövetelményeket.

Az órai munka megfigyelésével, a számonkérés különböző fajtáinak (felelet, felmérőlap) kiértékelése közben hamar kiderül, kik a lassabban haladó, gyengébben teljesítő tanulók. További teendőinket az határozza meg, hogy milyen típusú az adott gyermek problémája.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

A lassabban fejlődő tanulók közül azoknál, akik kissé lassabbak az osztály haladási tempójánál, de szorgalmasak, és csak megerősítést, elmélyítést igényelnek, tanulási nehézségről beszélünk. Náluk eredményesnek és elegendőnek bizonyul a korrepetálás, tantárgyi felzárkóztatás, amely az adott tananyag sokoldalú gyakorlását jelenti. Ebbe a csoportba tartozik a hátrányos helyzetű családokból érkező tanulók nagy része.

Azok a gyermekek, akiknél jó értelmi képesség mellett kitartó gyakorlás ellenére sem tapasztalunk javulást, tanulászavarra (dyslexia, dysgráfia, dyscalculia, részképesség-zavarok) kell gyanakodnunk. Ennek megállapításához szakemberhez kell irányítanunk a tanulót. A diagnosztizálás után a gyermek rendszeresen speciális fejlesztő foglalkozáson vesz részt, amelyet a fejlesztést végző szakemberrel folyamatosan konzultálva, egyénre szabott terv alapján segíthetünk.

A fent említett tanulók számának növekedése miatt a haladásra folyamatosan képtelen tanulók speciális segítése az iskolában alkalmazott gyógypedagógusok, logopédus és fejlesztő pedagógus feladata. Színterei az osztályban töltött tanulási munka differenciált változatai, speciális egyéni képességfejlesztő foglalkozások, differenciált napközis házi feladatok.

A Sajátos Nevelési Igényű tanulók speciális helyzetét funkcionális részleges integrációs oktatási forma bevezetésével segítjük, melynek színterei a fő tantárgyak az értelmi képességüknek megfelelő haladást biztosító tantervi foglalkoztatás és egyéni fejlesztési terv.

Gátolhatják a teljesítményt a magatartási zavarok, amelyek szintén speciális kezelést igényelnek.

Segítő szakemberek:

- A tanulási, magatartási zavarok vizsgálatát a keszthelyi Nevelési Tanácsadó és a zalaegerszegi Gyógypedagógiai Fejlesztő, Tanácsadó és Továbbképzési Központ munkatársai végzik.
- Mindkét intézmény szakemberei által kiállított szakvélemények megismerése, munkát segítő instrukcióinak betartása minden

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

pedagógus számára kötelező érvényű.

- A Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai az Egyéni fejlesztési tervben meghatározzák az egyes tanulók fejlesztési stratégiáit, az iskolai élet minden fejlesztési területén figyelembe kell venni ezeket, feladat-meghatározási és értékelési szempontból egyaránt.

A pedagógus feladatai a tanulási kudarcnak kitett tanulók megsegítésével kapcsolatban:

- Toleráns, empátikus magatartásával mutasson példát a másság elfogadására.
- Legyen jártas a témában a problémák felismerése, kiszűrése szintjén. (Tudja, hogy mikor, hova kell irányítani a gyermeket.)
- Folyamatosan tartsa a kapcsolatot a gyermeket segítő szakemberrel, a közösen megbeszélte terv alapján támogassa a gyermek fejlesztését.
- Egyéni, differenciált feladatadással segítse a gyermek fejlődését.
- Lássá el tanácsokkal a szülőket a gyermek fejlesztésével kapcsolatban.
- Ismerje meg, és használja a kiesett részterületek fejlesztését szolgáló, a pedagógiai szakszolgálat kínálta fejlesztő eszközöket.

Oktató-nevelő rendszerben való beépülése az INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER ismertetésénél.

V. A tanulói jogviszonyhoz kapcsolódó szolgáltatásaink

5.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az első osztályos beiratkozásnál kikérjük az óvodai szakvéleményt, ennek ellenére előfordul, hogy nehezen haladó, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek kerülnek intézetünkbe, rendszerint a háttérben szociális, kulturális, egészségügyi okok találhatók. Az integrált oktatásra-nevelésre próbálunk szakmailag, pedagógiailag, illetve a szokások, közgondolkodás megváltoztatásával, felkészülni, ahhoz alkalmazkodni.

Az intézmény alkalmazásában álló részfoglalkozású és a megyei szakszolgálat alkalmazásában álló utazó logopédus is segíti a diszlexiás, beszédhibás, stb. tanulók haladását az óvodában.

A probléma sokszínűségéről, a feladat fontosságáról néhány jelentős szakmai gondolatot, ismeretet írunk le. A gyermekpopuláció kb. 20% küzd különböző mértékű tanulási, magatartási zavarokkal. A probléma ténye a tapasztalt pedagógus által szinte azonnal érzékelhető, az azonosítás már jóval nehezebb feladat.

Tanulási zavarok típusai:

- a) Részképesség-zavarok – kognitív funkciók (a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás zavarai)
 - motorikus zavarok (nagymozgás, finommozgás)
- b) Komplex tanulási zavarok
 - dyslexia (olvasászavar)
 - dysgráfia (írászavar)
 - dyskalkulia (számolási zavar)
- c) Viselkedés, énkép, önértékelés területén mutatkozó zavarok
 - beilleszkedési zavarok
 - hiperaktivitás

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai Tagintézménye Türje
Pedagógiai Programja**

Az integrált oktatás lényege, hogy nem az elkülönítetten történő kezelést, a másságot hangsúlyozza a törvény, hanem a megsegítés lehetőségét.

A fejlesztő pedagógusra szélesebb körű feladatok várnak:

- a probléma felismerése
- a probléma átmeneti-e vagy tartós?
- a probléma megoldható-e házon belül, vagy külső szakember bevonása szükséges?
- a Nevelési Tanácsadó, a Gyógypedagógiai Fejlesztő, Tanácsadó és Továbbképzési Központ véleményében segítséget is nyújt a gyermekek neveléséhez
- az iskolát megsegítő intézmények tevékenységének ismerete, megfelelő kommunikáció ezen szakszolgálatokkal. (Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Szakértői Bizottság)

5.2. Az ifjúságvédelmi felelős együttműködése a gyermekvédelem ellátórendszerével

A pedagógus a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (GYvt.) 17.§-ban meghatározott gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. A jelzőrendszer tagjai a gyermekek veszélyeztettségének észlelésekor kötelesek jelzést tenni, illetve a gyermek veszélyeztettségének megelőzése, problémáinak megoldása érdekében egymással együttműködni.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 14.§ szerint:

„(1) A települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi.

(2) A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek

a. Életkörülményeit és szociális helyzetét,

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

- b. *Gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét,*
- c. *Gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.*

(3.) A gyermekjóléti szolgálat

- a. *Kezdeményezi, szervezi és összehangolja a GYvt. 17. §-ában meghatározott, valamint más érintett személyek és szervezetek részvételét az észlelő- és jelzőrendszerben,*
- b. *Felhívja a Gyvt. 17. §-ában meghatározott személyeket és szervezetet jelzési kötelezettségük teljesítésére,*
- c. *Nyilvántartja és a külön jogszabályban meghatározott módon felhasználja az általa kezelt adatokat.*

(4) A gyermekjóléti szolgálat az észlelő- és jelzőrendszer részét képező, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellát –így különösen (3) bekezdés a) pontjában meghatározott – személyek és intézmények bármely gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzését fogadja és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.”

5.3. A gyermek- és ifjúságvédelem

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységekhez kapcsolódóan foglalkozunk meg az alábbiakat:

Iskolánkban – mint minden más iskolában – fokozatosan csökken a tanulólétszám és nő a munkanélküli szülők, illetve az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma: ezért már az intézményi mikro-és makrokörnyezetbe bekerülve felfigyelhetünk e jelenségre, és különböző programokkal igyekeznünk és segítenünk kell a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, vagyis a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, éves ütemtervét, valamint a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A program célja: segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek, családi mikrokörnyezetéből adódóan

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

hátrányos helyzetűek, a családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek. Iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek, csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek) munkanélküli szülők gyermekei, átmenetileg hátrányos helyzetűek, áttelepült, beköltözött (új) tanulók, vagy tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

Az iskolai ifjúságvédelmi felelősök szerepe a gyermekvédelmi jelzőrendszeren belül:

- Szakmai tevékenysége során a gyermekvédelmi teendők felismerése és jelzése.
- Szakmai tevékenységével részt vesz a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, illetve közreműködik a gyermeket veszélyeztető helyzet, körülmény megszüntetésére irányuló szociális munkában.

Az ifjúságvédelmi feladatokat pedagógus látja el, aki rendszeres munkakapcsolatban áll:

- Az iskolai pedagógusközösséggel,
- Szülői és tanulói érdekképviseléssel,
- A területileg illetékes Gyermekjóléti Szolgálattal,
- A gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival.

Szükség szerint kapcsolatot tart:

- Pedagógia szakszolgáltatókkal,
- Társintézményekkel,
- Családsegítő szolgálattal,
- Mentálhigiénés intézettel,
- Karitatív és társadalmi szervezetekkel,
- Gyermekvédelmi szakellátás intézményeivel, TEGYESZ munkatársaival

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

5.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskola korrepetálásokat biztosít:

- 1. osztály: 2 óra/hét,
- 2. osztály: 2 óra/hét,
- 3. osztály: 2 óra/hét,
- 4. osztály: 2 óra/hét,

felső tagozaton pedig szaktárgyakként heti 1 óra

Arra törekszünk, hogy minden a szolgáltatást igénylő tanulónak biztosítsuk a tanulószobát, napközit.

Az osztályfőnökök figyelemmel kísérik a nehéz anyagi helyzetű családok gyermekeit. Őket javasolhatják az étkezési díj mérsékelt összegű teljesítésére.

Felvesszük a Magyar Vöröskereszt Zalaszentgróti Városi Szervezetével a kapcsolatot, mellyel segíteni tudjuk a szociálisan hátrányos tanulókat.

5.5. Napközi és tanulószoba

Jelenleg 2 napközis csoport és 1 tanulószoba működhet iskolánkban. Napközik heti 25 óra pedagógus órakerettel, a tanulószoba 17,25 órával. Az alsó osztályok esetén működő napközis csoportok kettős összevonással szerveződnek, de a felső tagozatot ellátó tanulószoba heterogén szervezésű

A nem ideális helyzetért a környezeti körülmények tehetők felelőssé, hiszen délutáni foglalkozást igényel a tanulók kb. 55 %-a, étkezést 70-80 %-a, így szociális ellátás területén jelentős szerepe van az iskolának.

Tartalmi vonatkozásban szükséges, hogy a tanulószoba és a napközi több legyen, mint egyszerű házi feladat-elkészítő hely. Törekszünk szabadidőprogramokat szervezni, sport-, manuális, kulturális, stb. foglalkozásokkal fejleszteni a tanulók személyiségét, és vonzóvá, kellemessé tenni az iskolában eltöltött délutáni órákat.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

A készségegyak délelőtti óraszámának csökkentése miatt is fontos, hogy itt a tanulók kielégíthetik - ha nem is kötelező jelleggel - az ilyen irányú érdeklődésüket, képességeiket fejleszthetik.

A délutáni tanórai munkában törekedni kell a differenciálásra és felzárkóztatásra. Törekedni kell a pályázatokon való részvételre, az ezen terület adta lehetőségeket kihasználva foglalkozni a tehetséggondozással.

Kulturális területen a színház- és mozilátogatásra vonatkozó igény felkeltése az alsós napközös tanulóknál: törekedjünk formálni a színvonalas értéket jelentő kultúrára irányuló igényünket.

A rendszeres könyvtárlátogatás és -használat fontos lehet az olvasási érdeklődés felkeltése szempontjából, ahogyan a 3. és 4. osztályosoknál már a számítógép és az Internet irányában történő tájékozódás is.

A napközis oktató-nevelő munkát a sokszínűségnek, az esélyegyenlőségre való törekvésnek kell vezérelnie a mindennapokban.

VI. Egészségnevelési program

*„Egészségedre mindazonáltal
gondot viselj, mert anélkül
dolgodban el nem járhatsz.”*

(Apáczai Csere János)

6.1. Az iskolai egészségnevelés célja

Nevelésünkben különös hangsúlyt kap, hogy az iskola alakítsa ki az igényt az egészséges életmód iránt. Tudatosítanunk kell tanulóinkban, hogy az egészség érték, annak megóvása minden ember elemi érdeke és legfőbb feladata. A kulturált ember ismeri a veszélyeket, felkészül azok elhárítására.

Egészségen testi és lelki egészséget értünk, mindkettőt egyformán fontosnak tartjuk.

Célunk tanulóink pozitív gondolkodásának fejlesztése, szemléletének alakítása annak érdekében, hogy egészséges felnőttként feleljenek meg az élet kihívásainak.

6.2. Egészségnevelési feladatok

6.2.1. Higiénés magatartásra nevelés:

6.2.1.1. A személyi higiénére nevelés területei:

- általános testápolás,
- egészséges öltözködés,
- fogápolás,
- serdülőkori higiénés problémák.

6.2.1.2. A tisztaság iránti tartós igény kialakítása.

6.2.1.3. A környezet higiénére való nevelés területei:

- a közvetlen tanulói környezet, az iskola higiénéje,
- a lakás, a lakókörnyezet higiénéje,
- a település higiénéje.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

6.2.2. Egészséges táplálkozásra nevelés:

- 6.2.2.1. A táplálkozás-élettani optimumra törekvés ösztönzése.
- 6.2.2.2. A korszerű táplálkozástechnika megismertetése.
- 6.2.2.3. A táplálkozás napi és évszakos ritmusának tudatosítása.
- 6.2.2.4. Megfelelő étkezési szokások kialakítására nevelés:
 - az étkezések higiénája,
 - az étkezések esztétikája,
 - az étkezések társas jellege.
- 6.2.2.5. Különböző csoportok eltérő táplálkozási sajátosságainak megismertetése.

6.2.3. Egészséges mozgásfejlődés biztosítása:

- 6.2.3.1. A rendszeres testmozgás, testedzés iránti igény felkeltése.
- 6.2.3.2. A sportolás szükségletté tétele.
- 6.2.3.3. A mozgás esztétikumának, örömszerző funkcióinak felismertetése.
- 6.2.3.4. Erőnlét, terheléstűrés, fittség, állóképesség egyéni fejlesztése.

6.2.4. Balesetmegelőzésre, betegségek elkerülésére, az egészség megóvására nevelés:

- 6.2.4.1. Felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére és elkerülésére:
 - az iskolában
 - otthon
 - az utcán
- 6.2.4.2. Elsősegélynyújtási ismeretek adása.
- 6.2.4.3. Beteg gondozási alapismeretek nyújtása.
- 6.2.4.4. A gyógyításba és gyógyulásba vetett bizalomra nevelés.
- 6.2.4.5. A szűrővizsgálatok, a prevenció jelentőségének megismertetése.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

6.2.5. Mentálhigiéné, krízisprevenció:

- 6.2.5.1. A lelki egészség megóvására nevelés.
- 6.2.5.2. A perszonalizációs és szocializációs folyamatok segítése.
- 6.2.5.3.A problémamegoldó, konfliktuskezelő, konfrontációtűrő-képesség fejlesztése.
- 6.2.5.4. A pozitív jövőkép kialakulásának támogatása.

6.2.6. Függőséghez vezető szokások megelőzésére nevelés:

- 6.2.6.1. A függőséghez vezető motívumok, veszélyhelyzetek felismertetése.
- 6.2.6.2. Az egészséget veszélyeztető élvezeti szerek elutasítására nevelés.

6.2.7. Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés:

- 6.2.7.1. Folyamatos, reális önismeretre nevelés.
- 6.2.7.2. A társas kapcsolatokra való nyitottság fejlesztése.
- 6.2.7.3. Elfogadó, toleráns magatartásra nevelés.
- 6.2.7.4 Felelős, örömteli párkapcsolatok kialakítására nevelés.

6.2.8. Családi életre, társsá, szülővé nevelés:

- 6.2.8.1. A nemi szerepvállalásra való felkészítés.
- 6.2.8.2. Családtervezésre, gyermekgondozásra, gyermeknevelésre való felkészítés.
- 6.2.8.3.A család harmonikus életvitelének megtervezésére, megszervezésére való felkészítés.
- 6.2.8.4. A családi szerepek megélésére való nevelés.
- 6.2.8.5. Harmonikus életvitel megteremtésének képességére való nevelés.

6.3. Tevékenységi formák az egészségnevelés terén kitűzött célok megvalósításához:

6.3.1. Testnevelésórákon:

6.3.1.1. Évente két alkalommal – tavasszal és ősszel – mérjük a tanulók fizikai állapotát. Fizikai és motorikus képességük méréséhez, minősítéséhez az Oktatási Minisztérium által kiadott útmutatót használjuk. (Dr. F. Mérey Ildikó: Hungarofit – teszt)

A mérések a következők:

- alap-állóképesség mérése: 12 perces futás
- izomerő mérése: helyből távolugrás páros lábbal
- dinamikus erő-állóképesség: hanyattfekvésből felülés
- a hátizmok erő-állóképességének mérése: hasonfekvésből törzsemelés, leengedés
- vállövi karizmok erő-állóképességének mérése: karhajlítás fekvőtámaszban

A feladatok valamint a mérések eredményei tanulócsoportok szerint számítógépes adatbázisba kerülnek. A program a testmagasság és a testsúly alapján kiszámítja a testsúlyindexet, ez adja a fittségi pontok alapját. A pontszámok fejezik ki a tanulók pillanatnyi fizikai állapotát.

A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök, valamint az iskolai védőnő is.

A tanulók fizikai állóképességének fejlesztéséhez ez adja a mérhető, összehasonlítható adatokat.

6.3.1.2. A testnevelést tanítók a mindennapos munka során alkalmazzák a tartásjavító gerinctorna gyakorlatait.

6.3.1.3. A testi nevelés és a gyógytestnevelés rendje:

Az egészséges tanulókat testnevelésóráról átmeneti időre is csak az iskolaorvos mentheti fel szakorvosi vélemény alapján. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az iskolaorvos könnyített – vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő a számukra.

A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az órarendi testnevelésórákon, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania.

Az iskolaorvos – a szakorvosi vélemény figyelembe vételével – a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

A gyógytestnevelés nem iskolai szervezésben zajlik.

6.3.2. Tevékenységi formák a többi tanórán:

6.3.2.1. Osztályfőnöki órákon öt kötelező egészségnevelési témát dolgozunk fel osztályonként, melynek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség is.

6.3.2.2. A lelki egészség fejlesztését szolgálják a személyiségtesztek (6. és 8. évfolyam) értékelése utáni feladat-meghatározások az osztályfőnöki tevékenység során.

6.3.2.3. Igény szerint külső szakember (orvos, védőnő, egészségszervező) meghívása.

6.3.2.4. A helyes testtartás megkövetelése minden évfolyamon.

6.3.2.5. A testi egészségre nevelést erősíti az Iskolai Egészségnevelő Program témaköreinek feldolgozása az osztályfőnöki, természetismeret, biológia, technika és életvitel, etika órákon.

Ezek: - egészséges táplálkozás

- dohányzás

- alkohol és drog

- szexualitás, AIDS

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

6.3.2.7. A lelki egészségre nevelést a program „Konfliktuskezelés” témájának feldolgozása szolgálja; a feldolgozandó anyagnál természetesen figyelembe véve a gyerekek életkorát (önismeret, stresszkezelés, döntéshozás, pozitív döntéshozás).

6.3.2.8. A témakörökkel osztályfőnöki órán foglalkozva, ezek az ismeretek erősítik az emberismeret feldolgozandó témáit is, hiszen az ember- és társadalomismeret, etika önálló tantárgy a 7. évfolyamon.

6.3.3. Tevékenységi formák tanórán kívül:

6.3.3.1. Sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak a törvényben előírtaknak megfelelően.

6.3.3.2. Támogatjuk és elősegítjük a sportegyesületekben végzett munkájukat.

6.3.3.3. A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása az iskolai étkezések közben, és szabadidős programok során.

6.3.3.4. Osztálykirándulásokon, táborozások alkalmával az egészséges életre nevelés kiemelt hangsúllyal szerepel.

6.3.3.5. Rendszeresen szervezünk életmód klub keretén belül ismereteket játékos és tevékenykedtető formában feldolgozó foglalkozásokat. Lehetőség szerint biztosítjuk a felsőtagozatosok számára a D.A.D.A. programba való bekapcsolódást.

6.3.3.6. A lelki egészségre nevelés érdekében nem hiányozhatnak a kulturális programok sem a tanórán kívül: színházlátogatás, rendhagyó irodalomórák, kiállítások, koncertek, művészeti közösségformáló csoportok működtetése.

6.3.4. Szabadidős programok:

6.3.4.1. Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakokhoz igazodva (séta, akadályverseny, hóemberépítés, kerékpározás, körjátékok, labdajátékok)

6.3.4.2. Az *Egészségnevelési hónap* eseményei november hónapban.

Javasolt tevékenységformák:

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

- tablókészítés
- egészségnevelési TOTÓ korcsoportonként
- keresztrejtvények kitöltése, találós kérdések versenye a témához kapcsolódóan
- csapatverseny a felső tagozaton egészségnevelő bevonásával
- salátakészítő verseny
- gyümölcs- és zöldségbábok készítése
- gyümölcsnap
- sportversenyek

6.3.4.3. Tevékenységek a különböző *ünnepkörökhöz* kapcsolódóan

Javasolt tevékenységi formák:

- hagyományörző húsvéti ételek készítése
- szüreti mulatság, mustkészítés
- mézes receptek versenye a téli időszakban

6.3.5. Egészségnevelési feladataink megoldásában kiemelt jelentőségű a napköziotthon, a tanulószoba és a menza a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével.

6.4. Az egészségügyi felügyelet és ellátások rendje

A tanulók rendszeres egészségügyi felügyelete és ellátása érdekében az iskola fenntartója megállapodást köt iskolaorvosi teendők ellátására.

Az iskolaorvos és az iskolai védőnő munkáját a megállapodásnak megfelelően végzi, s tevékenységét a 26/1997. (IX.3.) NM rendelet szabályozza. A tanulók egészségügyi ellátását az orvos és a védőnő az igazgatóhelyetttessel egyeztetett rend szerint végzi.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

Együttműködés az évente visszatérő feladatok során:

- 6.4.1. Az iskolaorvossal, iskolai védőnővel egyeztetett időpontokban kerül sor a szükséges szűrővizsgálatokra és védőoltásokra. A szűrővizsgálatok idejére az iskola nevelői felügyeletet biztosít.
- 6.4.2. Az osztályfőnökök tanévenként egy alkalommal fogászati rendelésre kísérik tanítványaikat.
- 6.4.3. A 8. osztályos tanulók tüdőszűrését az osztályfőnök szervezi meg.
- 6.4.4. Az iskola megszervezi a 8. osztályos, továbbtanuló gyerekek alkalmassági vizsgálatát.
- 6.4.5. A testnevelők együttműködnek a sporttal illetve gyógytestneveléssel összefüggő vizsgálatok alkalmával.
- 6.4.6. A krónikus beteg, valamint testi, érzékszervi és egyéb fogyatékos tanulók háziiorvossal egyeztetett, fokozott ellenőrzése.
- 6.4.7. A pszichés fejlődés zavaraival és magatartási problémákkal küzdő tanulók segítése, szükség esetén szakértői bizottság elé utalása.

6.5. Szervezeti és Működési Szabályzat

Az intézmény Szervezeti- és Működési Szabályzata részletesen tartalmazza az egészségneveléssel kapcsolatos további feladatokat és tevékenységi formákat.

- 6.5.1. A védő – óvó intézkedéseket.
- 6.5.2. A tanulóbalesetek megelőzését szolgáló előírásokat.
- 6.5.3. A tanulóbalesetekkel kapcsolatos iskolai feladatokat.
- 6.5.4. A rendkívüli esemény esetén szükséges teendőket.
- 6.5.4. A helyes és biztonságos közlekedésre nevelés feladatait.

6.6. Az egészségnevelés módszere:

A követelmények indokoltságát, motiváltságát meggyőződéssé kell fejleszteni. Ennek útját és menetét is látnunk kell. Ismereteket kell nyújtani, azokat rendszerbe kell

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

foglalni. Normákat kell megfogalmazni, azokat rendszerbe kell foglalni. Érzelmeket kell kelteni, kapcsolni az ismeretekhez, a normákhoz; a belátásig kell eljuttatni a gyermekeket, majd egy hosszú nevelési folyamatban formálódik a meggyőződés. A fentieket természetesen az életkor függvényében és az alkalmazott módszerek átgondolt megválasztásával, jó alkalmazásával érhetjük el.

6.7. Az egészségnevelés nevelőtestületre vonatkozó követelményei

- 6.7.1. A gyermekek életvitelüket minták követésével is alakítják, ezért különösen jelentős a pedagógus, a pedagógusközösség életmódja.
- 6.7.2. A pedagógusok személyes példamutatása nevelésünk felelőssége.
- 6.7.3. Az iskola mint élettér is befolyásolja a gyerekek egészségi állapotát, ezért az iskolai környezetnek meghatározó szerepe van az egészségnevelésben.
- 6.7.4. Az egészségnevelés együttműködést kíván az iskolán kívüli közösségekkel is. Alapvető a családokkal való együttműködés, a kezdeményezés tudatos vállalása.
- 6.7.5. Lényeges az egészségügyi hálózat lehetőségeinek felhasználása.

6.8. A mindennapos testmozgás feltételei, módszerei

Az általános iskola első-negyedik évfolyamán biztosítani kell a mindennapos testmozgást [Kt. 52. § (10)].

- 6.8.1. Heti 3 óra testnevelés biztosított az alsó tagozaton.
- 6.8.2. Heti 2 óra sportköri foglalkozást tartunk a következő bontásban:
 - 1 óra az első és második évfolyamnak
 - 1 óra a harmadik és negyedik évfolyamnak

A sportköri foglalkozásokon játékos, egészségfejlesztő testmozgást végeznek a gyerekek.

- 6.8.3. Heti 3 órában minőségi sportot segítő-edzés van a tagozat tanulóinak.
- 6.8.4. A napközis csoportokban és az egész napos oktatási formában dolgozó osztályokban a délutáni szabadidőben sportfoglalkozásokat tartanak a pedagógusok.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

A foglalkozások ideje – minden olyan napon, amikor nincs testnevelésóra – legalább 30 perc.

Módszereiben az adott évfolyam helyi tantervbe meghatározott módszereire épül, ezen belül főként mozgásos játékokra.

- énekes-táncos, társas népi játékok
- iskolai játékok (futó-fogójátékok, sor- és váltóversenyek, labdajátékok)
- küzdőjátékok

6.8.5. Heti 1 órában népi játékokat, heti 2 órában néptáncot tanulnak a gyerekek a művészeti iskola jelenléte révén

6.8.6. A sokirányú mozgásos tevékenységre tekintettel az óraközi szünetekben szervezett mozgásra nem kerül sor.

6.8.7. *Az óraközi szünet a szabad játék ideje. Iskolánk adottságainak*

köszönhetően, ha az időjárás engedi, a gyerekek a friss levegőn a környezetbarát játszótéri játékok lehetőségét is kihasználva –

töltik szabadidejüket.

6.8.8. Az alsó tagozaton tanítók a tanórai terheléstől függő gyakorisággal 3-5 perces, mozgásos légzőgyakorlatot végeztenek a gyerekekkel.

6.9. A mindennapos testedzés feltételei, módszerei

Az iskola köteles megteremteni a tanulók mindennapi testedzéséhez szükséges feltételeket, valamint köteles biztosítani az iskolai sportkör működését [Kt. 52. § (9)].

6.9.1. A testnevelésórák szakszerű megtartásához biztosítottak a tárgyi feltételek.

6.9.2. Heti 4 óra sportköri foglalkozást tartunk, minden felső tagozatos évfolyamon heti 1 órát.

6.9.3. A testnevelési órák anyaga, valamint a testedző programok megfelelnek az egészségfejlesztés feladatainak. Minden testnevelési órán és minden testmozgásos alkalmon megfelelő keringési- és légzőrendszeri terhelésre kerül sor.

6.9.4. Minden tanórán van gimnasztika, benne légzőtorna és tartásjavító torna.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

6.9.5. Sportjátékokra is jut idő minden foglalkozáson, a tanulók kellő elméleti ismereteket kapnak az életmód-sportágak felnőttkori gyakorlásához, különösen a labdajátékok terén (labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, tollaslabda, asztalitenisz).

6.9.6. Azon gyerekek számára, akiknek aznap sem testnevelésórájuk, sem sportkörü foglalkozásuk nincs, lehetőséget biztosítunk a délutáni órákban legalább 45 perces testmozgásra. Jó idő esetén a szabadban, rossz idő esetén a tornateremben.

Ezen alkalmak alapvetően a sportjátékok valamint az életmód-sportágak gyakorlására adnak lehetőséget.

A tanulók felügyeletét, a játékok lebonyolítását a nevelőtestület tagjai végzik ügyeleti beosztás szerint.

6.10. Az iskola-egészségügyi szolgálat véleménye

Az egészségnevelési program elkészítéséhez felvettük a kapcsolatot az iskola-egészségügyi szolgálattal.

6.11. Az iskola egészségnevelési programja

Célunk, hogy megismertessük tanulóinkkal az egészséges életmód, a környezetvédelem - pedagógiai nyelven az egészségnevelés - szabályait a prevenció eszközeivel.

Sikerkritérium: Az ismeretek belső motiváltságának kialakulása

Mérhetőség: A negatív hatások csökkentő tendenciája

Feladat: A prevenció kiszélesítése az osztályfőnöki, az egészségtan tantárgyi órák, valamint a tanórán kívüli tevékenységek alkalmával a tanulók és a szülők részére.

6.11.1. Egészségvédelem

Az egészségvédelem terén a családdal együttműködve kialakítjuk tanulóinkban a legfontosabb egészségmegőrző és betegség-megelőző szokásokat, felkészítjük őket az egészséget károsító dohányzás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás veszélyeinek felismerése.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

A prevenció legfontosabb része a türelem az empátia és a tolerancia. A legfőbb feladat, hogy tudatosítsuk gyermekeinkben: emberi méltóságuktól elválaszthatatlan a józan gondolkodás, a bölcs belátás, az erkölcsi ítélőképesség és felelősségtudat.

6.11.2. Mindennapos testmozgás

Játékos, egészségfejlesztő testmozgás, mindennapi testedzés szerves része az iskola egészségnevelési programjának.

Alsó tagozaton a mindennapos testnevelés, a heti három testnevelésórán felül a játékos testmozgás keretei között a következőképpen zajlik: Azokon a tanítási napokon, melyeken nincs testnevelési óra, pedagógus vezetésével a tanulók játékos testmozgást végeznek 7.45-8.00-ig és (a pedagógus választásától függően) bármely szünet utolsó 10 percében és az azt követő tanítási óra első 5 percében.

Mentesül a délelőtti játékos testmozgás alól az az osztály, amelyikben *minden* tanuló napközis. Ebben az esetben a napközis foglalkozás ideje alatt végzik a 30 perces játékos testmozgást a napközis pedagógus vezetésével.

Mentesül továbbá az az osztály, ahol néptánc foglalkozást szerveznek azokon a tanítási napokon, amelyeken nincs testnevelés óra.

Tanítási év elején el kell készíteni minden osztály mindennapos testmozgását biztosító heti rendjét.

Változat	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
1.	1. testnevelés óra	Délelőtti testmozgás	2. testnevelés óra	Délelőtti testmozgás	3. testnevelés óra
2.	1. testnevelés óra	Táncóra	2. testnevelés óra	Táncóra	3. testnevelés óra
3.	1. testnevelés óra	Napközis testmozgás	2. testnevelés óra	Napközis testmozgás	3. testnevelés óra

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

6.11.3. Drogstratégia:

Cél: Drogellenes megelőzési programunk révén csökkenjenek az ártó tényezők, és erősödjenek az összetett személyiségfejlesztő munka hatásai.

Rövidtávú célok:

- Az érvényes törvények, rendeletek, jogszabályok megismerése.
- A szerepvállalás deklarálása.
- A tantestület megnyerése, közülük támogató csoport létrehozása.
- A drogstratégia megvalósítása során igyekszünk minél több droggal kapcsolatos ISM és OM pályázaton részt venni.

A segítő kapcsolatok partneri csatornáinak feltérképezése:

- Szülők (család)
- Szülői munkaközösség
- Iskolaorvos
- Iskolapszichológus, gyermekvédelmi felelős
- Más iskolák drog-koordinátorai
- Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó
- Védőnő hálózat
- Rendészeti szervek
- Egyházak, alapítványok, karitatív szervezetek

Állapotfelmérés eszközei: ismeretszint-felmérés, attitűdvizsgálat, veszélyeztetettek célvizsgálata.

Állapotfelmérés célcsoportjai: szülők, diákok.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

Középtávú és hosszú távú célok:

- A szülők tájékoztatása és bevonása.
- Az iskolaszék és a szülői munkaközösség támogatásának megszerzése.
- Kapcsolattartás az egészségügyi szervekkel és a karitatív szervezetekkel.
- A drogstratégia végrehajtási színterein a programformák megvalósítása.

A végrehajtás színterei:

- Iskolai programok: szaktárgyi órák témafeldolgozása, osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli foglalkozások: napközis foglalkozások, egészségnap vagy drog-prevenációs nap, szülői értekezletek, szakmai tréningek pedagógusoknak.
- Iskolán kívüli tevékenységek: kirándulások, sportprogramok, területi programok.

Programformák: Filmvetítés, versenyek, vetélkedők, pályázatok, szakkörök, kortársképzés, kiscsoportos beszélgetések, iskolarádió, dramatikus játékok, színjátszó kör, drogellenes sportprogramok, gyógyult drogos megszólaltatása, előadások, Internet, anti-drog diszkó, DÖK programok, városi KEF programok.

Értékelés: A programok befejeztével, tanév végén összesítéssel.

6.11.4. Iskola-egészségügyi munka

Cél: Az iskola-egészségügyi szolgálat véleményének megismerése, tapasztalatainak beépítése egészségnevelési programunkba.

Vizsgálatok:

- *Tisztasági vizsgálat* (fejtetvesség) negyedévente (szeptember, január, április) (védőnő)
- *Kötelező védőoltások* (szeptember, október, március) (orvos és védőnő)
- *Védőnői szűrővizsgálatok* (1-3-5-7. évfolyam) (Testsúly, magasság, mellkőrfogat, vérnyomásmérés, hallás, látás, gerincferdülés, lúdtalpszűrés)
- *Orvosi szűrővizsgálatok* (1-3-5-7. évfolyam) (Szív, tüdő, szájüreg, sérv, ortopédiai vizsgálat)

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

Feladat: Az iskola-egészségügyi szolgálattal együttműködve a kiszűrt tanulók számára iskolai segítségnyújtás. A tanulók fizikai állapot mérésének eredményéről a szükséges esetekben jelzés a szülők, valamint az iskola-egészségügyi szolgálat felé.

Eszközök, eljárások: Tanórai, osztályfőnöki- és biológiaórák, egészségtanórák és tanórán kívüli rendezvények, propagandaanyag, felvilágosító előadások, pályázatokon részvétel, szakkörök iskolai működtetése, versenyeken eredményes szereplés, intézményekkel kapcsolattartás: ÁNTSZ; Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Vöröskereszt; Városi Rendőrkapitányság; iskolaorvos, védőnő-hálózat, kirándulások.

6.12. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A közoktatásról szóló törvény 48.(1), b pontja kimondja, hogy „*az általános iskolákban évente két alkalommal*” ősszel és tavasszal gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának méréséről.

Az országosan egységes adatszolgáltatáshoz, a tanulók általános fizikai teherbíró képességének minősítéséhez az aerob kapacitás és az általános testi erő mérésére összeállított motorikus próbákban elért teljesítményt kell mérni és értékelni.

A törvény által megszabott kötelezettség végrehajtásának megkönnyítésére az OM által felkért bizottság a tanulók fizikai és motorikus képességének mérésére alkalmas tesztet állított össze.

Iskolánk a HUNGAROFIT tesztsor MINI HUNGAROFIT feladati szerint végzi a felmérést, melynek eredményeit feldolgozásra ősszel november 30-ig, tavasszal május 30-ig megküldi a BMF Kandó Kálmán Villamosmérnöki Karára Dr. F. Mérey Ildikó főiskolai docensnek.

A törvény szerint a mérési eredményeket feldolgozva a beküldő iskoláknak vissza kell kapniuk a beküldött tesztek eredményeit a következő felmérés kezdetéig.

Az általános fizikai teherbíró képesség mérésének fő céljai az oktatásügy területén az alábbiak:

Minőségellenőrzés: Az általános fizikai teherbíró képesség egységes mérése, értékelése, minősítése

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

Minőségbiztosítás: Képesség szerinti differenciált terhelés, felzárkóztató program biztosítása az egészséges létezéshez szükséges fizikai fitness szint elérése, megtartása érdekében.

A rendszeres testedzés egészségmegtartó, egészségjavító szerepének tudatosítása.

Prímérvenció: A kondicionális képességek mért adatai ismeretében az iskolaorvosok és védőnők kapjanak felvilágosítást a tanulók funkcionális állapotáról.

A testnevelő által végzendő feladatok az alábbiak:

- Egységes minőségellenőrzés
- Teljesítménymérés.
- A mért eredmények pontozása.
- A pontértékek alapján történő értékelés, minősítés.
- Egységes minőségbiztosítás:
- Kondicionális képességek hiányosságainak feltárása.
- Képesség szerinti differenciált terheléssel a hiányosságok megszüntetése.
- Rendszeres testedzési lehetőség biztosításával az egészség megtartását elősegítő „kell-szint” (a pontérték táblázatokban megvastagított teljesítmény, mely közepes szintet jelent) elérése.
- Folyamatos visszacsatolás a tanulók aktív közreműködésével:
 - a rendszeres testedzés hatásának elemzése,
 - az elért változás értékelése,
 - a pillanatnyi fizikai állapottal való szembesülés,
 - önértékelés, akarat fejlesztése.

Az általános fizikai teherbíró képesség minősítéséhez a „MINI HUNGAROFIT” értékelési rendszert alkalmazzuk, ennek elemeit az alábbiakban részletezzük:

A kardiorespiratórikus állóképesség:

- Cooper-teszt, 1609 m-es futás: maximum 77 pont.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

Általános izomerő, erő-állóképesség:

- Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: helyből távolugrás (cm): maximum 21 pont.
- A vállövi és a karizmok erő-állóképességének mérése: fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás (db): maximum: 14 pont.
- A hátizmok erő-állóképességének mérése: hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db): maximum: 14 pont.
- A hasizmok erő-állóképességének mérése: hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés (db): maximum: 14 pont.

Elérhető maximális pontszám: 140 pont.

Minősítő kategóriák az elért pontok alapján:

- igen gyenge: 0 – 20.5 pontig
- gyenge: 21 – 40.5 pontig
- kifogásolható: 41 – 60.5 pontig
- közepes: 61 – 80.5 pontig
- jó: 81 – 100.5 pontig
- kiváló: 101 – 120.5 pontig
- extra: 121 – 140 pontig

A minősítő kategóriák értelmezését az OM által összeállított „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” kiadvány tartalmazza (43. oldal).

Az adatok nyilvántartását illetően az alábbiakat kívánjuk rögzíteni: Az egyéni adatlapokat osztályonkénti bontásban a vizsgálatot végző tanár kezeli, csakúgy, mint az osztályonkénti adatlapot. Az intézményi osztályonkénti összesített adatlapot a vezető testnevelő állítja össze a tanév végén a mért adatok alapján, majd az iskola vezetőjének aláírásával hitelesítve továbbítja az iskola-egészségügy felé.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

VII. Az iskola Környezeti Nevelési Programja

7.1.1. Törvényi háttér

Az *Alkotmány* környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

- 8. § A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.
- 16. § A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létebiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.
- 18. § A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
- 70. § A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok

Környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. Törvény a környezet védelmének általános szabályairól). A törvény célként az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet elemeinek és folyamatainak védelme és a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosítását fogalmazza meg.

Legfontosabb alapelvei: a megelőzés, az elővigyázatosság, a leghatékonyabb megoldás, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékozódás és a nyilvánosság. A törvény 54. § 1. cikkelye szerint „minden állampolgárnak joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére”. A nevelés állami és önkormányzati feladat. Legfontosabb dokumentumaként a *NAT*-ot, a *Nemzeti Környezetvédelmi Programot* (illetve annak részeként a *Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogramot*) említi.

A **Természetvédelmi törvény** (1996. évi LIII. Törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak,

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. évi XLI. **Törvény a halászatról és a horgászatról** is számos környezeti nevelési feladatot tartalmaz (tanfolyamok, vizsgák, fajismeret, természetvédelem).

A **géntechnológiai tevékenységről** szóló XXVII. **Törvény** 30. és 31. §-a foglalkozik az oktatással, a képzéssel és a tájékoztatással. Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatait”.

Az **állatok védelméről és kíméletéről** szóló 1998. évi XXVIII. **Törvény** célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.”. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

1999-ben elkészült a **Nemzeti Biodiverzitás Stratégia**, a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban megrendezett **Környezet és Fejlődés Konferencián** aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény – tette feladatunkká. E szerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

A 2000. évi **Hulladékgazdálkodásról szóló XLIII. Törvény** 54. §-a kimondja, hogy a Kt. 54-55. §-ában foglaltak alapján a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

Egészségügyi jogszabályok

A **Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram** (1996) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezet-egészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

- Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.
- A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az **Európai Egészség 21.** nyilatkozatot amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakosságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani és hogy a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.

Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az **„Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja”** 2002 kidolgozásához. Előzménye a Nemzeti Népegészségügyi Program (1066/2001 Kormányhatározat). A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet ad a sikeres végrehajtásnak

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

Közoktatási jogszabályok

A *közoktatásról szóló* 1995. évi LXXIX. Többször módosított *törvény* szerint a pedagógiai programok felülvizsgálatánál az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelés elsőrendű jelentőségű. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és közösség fejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.

A 41. § 6. pontja szerint az iskola „felderíti a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, a tanuló érdekében intézkedést kezdeményez”.

Az iskolai munkát tartalmi alapjaiban szabályzó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.”

A *Nemzeti Alaptanterv* kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. sz. kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést. Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztése. A felsőfokú oktatásban a program időszakának végére (2003) el kell érni, hogy minden hallgató részesüljön környezetvédelmi, természetvédelmi oktatásban.

1998-ban tizenhárom környezeti neveléssel foglalkozó társadalmi szervezet összefoglalta a környezeti nevelés eddig elért eredményeit és a *Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia* c. kiadványban megfogalmazta a közeljövő fontosabb feladatait. 2003-ban megjelent a kibővített, átdolgozott kiadás.

Önkormányzati jogszabály

Az 1990. évi LXV. *Törvény a helyi önkormányzatokról* kiemeli az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítését, a lakosság önszerveződő közösségei tevékenységének támogatását.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

7.1.2. Erőforrások

7.1.2.1. Személyi:

A) Belső: tanárok, diákok, technikai dolgozók, iskolaorvos, védőnő, pszichológus, szabadidő szervező

Pedagógusok: programok szervezése, lebonyolítása, dekoráció

Technikai dolgozók: szelektív gyűjtés segítése, programok segítése, beszerzések

Tanulók: tantermek, zöld területek havonkénti rendezése, hulladékgyűjtés

A természetvédelmi szakkör tagjai „Örökzöldek”: hulladékátvétel, tisztasági ellenőrzések, ablakpárkányok zsűrízése.

B) Külső: szülők, település lakói, fenntartó és egyéb partnerek

Szülők: programok segítése

Környező iskolák: csereprogramok

Környező cégek vállalatok. Üzemlátogatási lehetőségek biztosítása

7.1.2.2. Anyagi

Iskolai tanulói keret

Esetleges tanfolyami bevételek

Pályázatok

7.2. Alapelvek, célok

7.2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése
- a testi-lelki egészség megőrzése

Az iskola hitvallása

A környezet-és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Az ember környezetéhez hozzá tartozik mind a természetes, mind az épített és a társadalmi környezet. Ezért a környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönös voltát, helyét és szerepét e környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget.

A környezetben minden mindennel összefügg, ezért szerencsés, hogy a környezeti nevelés *rendszer-szemléletű, holisztikus* látásmódú, lehetővé teszi az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását. A környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, nemcsak az iskolában folyik, hanem az élet más színterein is (család, óvoda, más intézményes és intézményen kívüli terület).

A környezeti problémák igazából soha nem helyi jellegűek, mindig tágabb környezetre hatnak, mégis érzelmileg fontos, hogy a környezeti nevelés *helyi* problémákra, a helyi

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

természeti-társadalmi jellemzők megismerésére támaszkodjon, miközben megláttatja ezek *globális* összefüggéseit. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül eljut a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősség kialakításáig. Cél olyan emberek nevelése, akik a természetes és a társadalmi környezet szépségeire nyitottak, ezeket tudják értékelni, majd a természettel harmonikusan tudnak együtt élni, életvitelüket harmonikusan tudják vezetni, ezért a nevelésnek a valóságos életben kell gyökereznie.

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az *együttműködésre nevelés*, az egymásra odafigyelés, az egymás iránti szeretet kialakítása, a társadalomba való beilleszkedés képességének kifejlesztése.

A jövő problémái sok esetben még előreláthatatlanok, ezért fontos feladata a környezeti nevelésnek a kreativitás, az önálló ismeretszerzés és kritikus, *problémamegoldó* gondolkodás képességének kialakítása, fejlesztése.

7.2.2. Konkrét célok és feladatok

7.2.2.1. Célok

A gyermekekben hajlandóságot ébreszteni az aktív részvételre, kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, kifejleszteni az eredményes konfliktuskezelés cselekvő képességét, aktivitást és jó együttműködést.

- Érzékennyé tenni a gyerekeket a harmonikus környezet szépségének befogadására, élvezetére.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a környezettudatos életvitel kialakítását, lehetővé tenni a természet teljességének, osztatlan egységének megérezését, az ehhez kötődő pozitív emóciók megélését, a környezetérzékenység javulását.
- Megvalósítani a helyes döntések meghozatalához szükséges ismeretek átadását, a magatartások, viszonyulások, értékrend, pozitív jövőkép és környezeti etika kialakulásához nélkülözhetetlen élmény-helyzetek biztosítását.
- Lehetővé tenni a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének, látásmódjának kialakítását.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- Felkészíteni a gyerekeket, hogy ha lehetőségük van választani, dönteni akkor a környezetkímélő termékeket, technológiákat részesítsék előnyben. Kialakítani a gyerekekben a károsodásokat megelőző gondolkodást, megismertetni a gyerekekkel a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségeit.
- Kis létszámú osztályok fenntartása, ahol a pedagógusok jobban oda tudnak figyelni a gyerekek előrehaladására, problémáira. A kis létszám lehetővé teszi, hogy felfedezzük a gyerekek bizonyos irányú tehetségét, és módunkban áll érdeklődési körüknek megfelelően terelgetni őket azon az úton, melyen tehetségüket kibontakoztathatják. A kis közösségi létszám lehetővé teszi a könnyebb együttműködést, a szereteten alapuló nevelés szolgálatát.
- A jelenségek természettudományos összefüggéseit bemutató tantárgyak többlet órát kapjanak a választható órakeretből a kerettantervben.
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományokon kívüli tantárgyakba (technika-életvitel, történelem, társadalomismeret-etika, művészeti tárgyak), ez lehetővé teszi, hogy az összetett és bonyolult környezeti jelenségeket, folyamatokat könnyebben megértsük több tudomány eredményeinek felhasználásával, a sokoldalú megközelítéssel.
- A valóságos természeti és humán környezet megtapasztalását biztosító programok: erdei iskola, témahét, jeles napok megünneplése, terepi foglalkozások a természetismeret és a környezetünk és egészségünk tantárgy keretében (ez iskolánkban egy speciális tantárgy).
- Ökológiai szemlélet tükröződése a természetes életközösségek sokféleségének megfigyelésével, a környezetben bekövetkező változások nyomon követésével, az élőhelyek megóvásával, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységgel.
- A gyermekek környezetóvó, javító tevékenységének szervezésekor lehetőség szerinti bekapcsolódás különböző természetvédelmi szervezetek. és az önkormányzat munkájába.

7.2.2.2. Feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, örökbefogadott patak, hulladék, iskolai büfé zöldítése, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye Türje
Pedagógiai Programja**

- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülővel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai-élettani-pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapi testedzés:
 - testnevelésórák, (amennyiben az iskola személyi, tárgyi, anyagi feltételei lehetővé teszik a kerettantervben meghatározottakon felül is beiktathat testnevelésórát
 - napközis szabadidő, óráközi szünetek, uszodai programok, téli sportalkalmatosságok

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közl. segítése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló - biztonsági felszerelések felszerelésének ösztönzése
Zaj	Csökkentés	- rendezvények technikai hangerejének normalizálása - általunk keltett hangoskodások csökkentése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás - igény a szellőztetésre
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről - utak sózása helyett ásványi örlemény használata - környezet tisztaságának igénye

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye Türje
Pedagógiai Programja**

Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszószerkezetek beszerzése, játszóhelyek felderítése - az iskolai játszótér felszerelésének bővítése, homok cseréje
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, - dohányzásra külön helyiség kialakítása - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése (tetőkert?)
Világítás	Egészséges, takarékos	- neonok cseréje energiatakarékos izzókra
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása,
Csatorna	A csatorna karbantartása	- biológiai lebontók alkalmazása
Udvar	Biztonságos aljzat	- a nem aszfaltozott rész felújítása
Az iskola eszköz-ellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

7.3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

7.3.1. Tanórai keretek

A tanórai tartalom a tanulók számára a kötelezően elsajátítandó tartalmat jelenti. Ennek szervezési formája lehet

- hagyományos, mely alatt a 45 perces tanórákat értjük, illetve
- nem hagyományos tanóra, ami lényegében a komplex (kereszttantervi, tantárgyközi) foglalkozásokat öleli fel, s mint ilyen kiemelkedő jelentőségű a környezeti nevelés szempontjából (pl. projektmódszer, erdei iskola, témanap-témahét, terepgyakorlat stb.) Ezek olyan tanulásszervezési formák, amelyeknek éppen az az egyik meghatározó jellege, hogy nem tanórakeretben történnek.

Hagyományos tanórai foglalkozások

A nemzeti alaptanterv és a kerettanterv lehetőségeit kihasználva – a tantárgyi programokból kiindulva – meg kell határozni a környezeti nevelési tananyagot. Minden tantárgyba beépítjük a környezeti nevelés célkitűzéseit.

A különböző tantárgyak tanárai a tanmenetekben jelölik a környezeti nevelés lehetőségeit, hogy felkészülésüket segítse, és orientálja

- tantárgyakba beépítve
- tanulmányi kirándulás
- sportnap
- egészségtan modul (5. 8.)
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
- testnevelés
- környezetismeret és természetismeret órák

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési és fogyasztóvédelmi oktatásra szolgáló lehetősége

- **Testnevelés**

A tanulók

- fedezzék fel, értsék meg, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket;
- legyenek tisztában azzal, hogy testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztaltszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében;
- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes;
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök, és a tornaszerek;
- sajátítsanak el régi magyar, mozgást igénylő népi játékokat (pl. méta, karikahajtás, gólyalábazás, zsákban futás);
- tudatosítsák általa az egészség és a környezet komplexitását.

- **Magyar nyelv és irodalom**

Általános iskola - alsó tagozat (6-10 év). A tanulók

- ismerjék meg közvetlen természetes- és mesterséges emberalkotta környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat (meséket, mondákat, népdalokat és verseket);
- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket, alkalmazva érzékeljék az anyanyelv gazdagságát, szépségét a szóbeli és írásbeli kommunikáció során.

Általános iskola – felső tagozat. A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását, és mindezt tudják alkalmazni a természeti és emberalkotta környezettel való kapcsolatteremtésben;

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- törekedjenek az anyanyelv védelmére;
- sajátítsák el a média elemzésének technikáit;
- tudjanak disputát folytatni.

A tanulóknban

- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés;
- növeljük a környezethez való, pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet- és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával;
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével.

Fogyasztóvédelem: reklámyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái

- **Történelem**

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet;
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változásokat a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi normák alakulására;
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete;
- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, és érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

Fogyasztóvédelem: EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története

- **Idegen nyelv**

A tanulók

- váljanak érzékennyé a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével;
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra, és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit;

*Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja*

- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit;
- legyenek képesek a környezetvédelmi problémákra önállóan, csoportmunkában, projekt-munkában választ keresni;
- állampolgári felelősségtudata fejlődjön

A tanulóknak

- alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezettel szemben;
- fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációképesége, és fedezzék fel ennek lehetőségeit.

- **Matematika**

A tanulók

- váljanak képessé arra, hogy a más tantárgyakban tanított környezeti összefüggéseket matematikai módszerekkel demonstrálják;
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával;
- tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni;
- logikus gondolkodása, szintetizáló és lényegkiemelő képessége fejlődjön;
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait;
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok kiválogatására, gyűjtésére és feldolgozására;
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, és legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni;
- legyenek képesek reális becslésekre;
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni.

A tanulóknak

- alakuljon ki a rendszerben való gondolkodás;
- alakítsuk ki a környezeti rendszerek megismeréséhez szükséges számolási készségeket.

Fogyasztóvédelem: banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

• **Fizika**

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára;
- ismerjék meg az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzások, zaj, rezgés) egészségkárosítását, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit;
- ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti analógiákat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat;
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra;
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni;
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó, távlatokban gondolkodó állampolgárrá váljanak.

Fogyasztóvédelem: mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák)

• **Földrajz**

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről;
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit;
- ismerjék meg a világ globális problémáit;
- ismerjék meg és őrizzék a természeti és az emberalkotta táj szépségeit.

Fogyasztóvédelem: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások

• **Biológia**

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit;

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- ismerjék és szeressék a természeti ill. az épített környezetet;
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket;
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat;
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére;
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

A tanulóknban

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód.

Fogyasztóvédelem: génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás

- **Kémia**

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel;
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására;
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére;
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait.

Fogyasztóvédelem: élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használata

- **Ének-zene**

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait;
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban;
- vegyék észre a zene közösségerősítő, közösségteremtő szerepét;

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- tudják, hogy az élő ill. élettelen természet hangjai a zenében és a hétköznapokban egyaránt akusztikus élményt jelentenek;
- fedezzék fel a zenei környezetszennyezést, és tudjanak ellene védekezni.

- **Etika**

A tanulók

- legyenek képesek a már kialakított, megteremtett értékek között úgy élni, hogy a lehető legkevesebb károsodást okozzák;
- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni;
- mérjék fel annak elengedhetetlen fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk.

A tanulóknban

- alakítsuk ki azt a szemléletet, hogy a természet elemei emberi hasznosságuk fokától függetlenül is értéket képviselnek;
- alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban;
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért.

- **Rajz és vizuális kultúra**

A tanulók

- ismerjék fel a természeti ill. művészeti szépség rokonságát és azonosságát;
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit;
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére; tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira;
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát;
- legyenek képesek a műalkotásokat környezeti nevelési szempontoknak megfelelően elemezni;
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően;

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését;
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre;
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket.

- **Informatika, Médiaismeret**

Fogyasztóvédelem: elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói veszélyforrások, telefónia; a reklám képi nyelve és hatásai

- **Tánc és dráma**

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel;
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására tartásképben és mozdulatsorok segítségével (árvíz, erdőtüz stb.);
- sajátítsák el a néptánc elemeit, lássák benne a környezeti nevelési lehetőségeket.
-

Napközis tevékenységek:

Séták, kirándulások a település és környékének megismerésére

Állatnézőben

Népszokások, népi kismesterségek kézműves tevékenységek

7.3.2. Tanórán kívüli tevékenységek

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai

Április 22.	Föld Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 18.	Múzeumi Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

Hagyományos rendezvényeink.

Hétfélig Környezetvédelmi táborok (ősszel, tavasszal)

Évi 2 témanap.

Kötött témák projektszerű feldolgozása.

Hulladékgyűjtés

Őszi egészség hét

Kapcsolódás az egészségügyi és rendészeti szervek programjaihoz:

D:A:D:A:

Ismeretterjesztő előadások

Életmód klub

Osztálykirándulás, tematikus túrák. – osztálykirándulások szervezése – finanszírozás, felügyelet

7.4. Módszerek

A tervezett tevékenységhez alkalmazott módszereink

JÁTÉKOK

- Szituációs
- Memóriafejlesztő
- Kombinációs
- Érzékelést fejlesztő
- Ráhangolást segítő
- Bizalomerősítő
- Kapcsolatteremtést segítő
- Drámapedagógia

MODELLEZÉS

- Hatásvizsgálatok
- Rendszermodellezés
- Előrejelző
- Működő modellek készítése, elemzése

*Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja*

RIPORT MÓDSZER

- Kérdőíves felmérés
- Direkt riportok
- Fotóriport

PROJEKT MÓDSZER

- Analízis – akció projektek

TEREPGYAKORLATI MÓDSZEREK

- Terepgyakorlatok
- Táborok
- Térképkészítés
- Egyszerű megfigyelések
- Célzott megfigyelések, mérések

AKTÍV, KREATÍV MUNKA

- Természetvédelmi és fenntartási munkák
- Rekonstrukciós munkák
- Madárvédelmi feladatok
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Rend- és tisztasági verseny

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS

- Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében

MŰVÉSZI KIFEJEZÉS

- Vizuális művészet a környezeti nevelésben
- Irodalmi alkotások
- Zeneművészet
- Fotóművészet
- Táncművészet

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- Népművészet
- Esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése
- A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén

7.5. Taneszközök

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Elsősegélykészlet alapvető anyag:

10 öntapadó sebtapasz, 3 közepes méretű steril kötszer, 1 nagyméretű steril kötszer, 1 extra-nagy steril kötszer, 1 steril szempárna, 2 háromszögletű kötöző-kendő, 2 krepp kötöző-tekeres, 6 biztosítótű, eldobható műanyag kesztyű, olló, csipesz.

Applikációs képek:

Veszélyes, mérgező, gyúlékony anyagok, radioaktív anyagok, oxidálószerrek.

7.6. Az iskolai környezet

A példamutató iskolai környezet tényezői

- termek, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- növények, élősarok
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- egészséges élelmiszereket árusító iskolai büfé
- gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése
- szelektív hulladékgyűjtés
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása
- iskolai médiumok zöld rovatai

VIII. A számonkérés rendje

8.1. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

8.1.1. Formái:

- percepció mérések
- diagnosztikus mérések
- témazáró dolgozatok
- felmérő dolgozatok
- önálló fogalmazás írása
- feladatlap kitöltése
- rövid írásbeli felelet
- tollbamondás
- szódolgozat

8.1.2. Rendje:

A felmérő és témazáró dolgozat egy-egy nagyobb tananyagegység lezárását szolgálja. Összefoglalás, rendszerezés előzi meg; a megírás idejét be kell jelenteni a tanulónak. A tanév eleji diagnosztikus mérés, valamint a percepció mérés eredménye %-osan kerüljön a tájékoztató füzetbe.

A témazáró dolgozatok érdemjegyei piros színnel kerülnek az osztálynaplóba.

8.1.3. Korlátai:

- 8.1.3.1. A tantárgyi érdemjegyek nem szülehetnek kizárólag írásbeli számonkérésből. 1.3.2. A tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeknél a szóbeliség domináljon.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

- 8.1.3.3. Egy adott tanítási napon egy tanulócsoportban nem szabad kettőnél több felmérést, témazáró dolgozatot íratni.
- 8.1.3.4. Hosszabb tanítási szünetet követő tanítási napon felmérést, témazáró dolgozatot nem szabad íratni.
- 8.1.3.5. Az írásbeli beszámolókat (dolgozatok, felmérések, stb.) legkésőbb *két hét* elteltével *értékelve* vissza kell adni a tanulónak.
- 8.1.3.6. Az osztály teljesítményét szóban is értékeljük.

8.2. Az írásbeli beszámoltatások szerepe, súlya a tanuló tudásának értékelésében

8.2.1. Szerepe:

- 8.2.1.1. Az alapozó tantárgyak éves tervezése előtt a diagnosztikus méréseket minden évfolyamon el kell végezni.
- Percepciós méréseket a fejlesztő osztályokban ősszel és tavasszal.
- A diagnosztikus és percepciós mérések alapján képet kapunk a tanulók tudásáról, képességeiről az adott időszakban, mely alapján meg lehet határozni a további feladatokat.
- 8.2.1.2. A felméréseket a helyi tanterv követelményei alapján kell összeállítani a minőségirányítási programban lefektetett módon.
- A felmérő és témazáró dolgozat alapján összehasonlítást lehet végezni, további feladatokat meghatározni.
- 8.2.1.3. Az írásbeli felelet, tollbamondás, stb. témakörön belül alkalmazható, kisebb egységek begyakorlása után.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

8.2.2. *Súlya:*

8.2.2.1. A tantárgy jellegéből fakadóan a munkaközösségek illetve a pedagógus dönt arról, hogy az írásbeli vagy a szóbeli számonkérés eredménye kapjon-e elsőbbséget.

8.2.2.2. A félévi és év végi tantárgyi osztályzat eldöntésénél a témazáró dolgozatoknak és a felméréseknek meghatározó szerepe van. kétes jegy esetén döntenek.

8.2.2.3. Az írásbeli felelet (szódolgozat, tollbamondás, stb.) feleletértékű.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

8.3. Az értékelés (érdemjegyszerzés) gyakorisága

A rendszeres visszajelzés szükségessége miatt a heti *egy- vagy kétórás tantárgyakból félévenként minimum 3-4, a heti három vagy ennél nagyobb óraszámú tantárgyakból havonta legalább 1-2 érdemjegy* alapján értékelhető a tanuló.

8.4. Az értékelés (érdemjegyek, osztályzatok) módja

8.4.1. *Az alsó tagozat 1-3. osztályában év közben és év végén szöveges értékelést adunk: az év végi minősítés lehet:*

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

Ha az első osztály végére a tanuló továbbhaladáshoz szükséges tantervi követelményeket nem teljesíti – szülői kérés illetve beleegyezés esetén – iskolalátogatási bizonyítványt kap, számára az évfolyam előkészítőnek minősül.

8.4.2. *A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél a többi évfolyamon a jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazzuk.*

8.4.3. 2004. szept. 1-től az első-harmadik évfolyamon félévkor és év végén, továbbá a negyedik évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló hogyan teljesítette a tantervi követelményeket.

Ha 2. és 3 évfolyamon a tanuló a továbbhaladásához szükséges tantervi követelményeket kritikus mértékben nem teljesíti és ezzel felzárkóztatása lehetetlenné válik az osztálytanító folyamatos szülői konzultációkat kezdeményez, felzárkóztatást segítő feladatokat határoz meg. Végző esetben a szülő egyetértésével, szülői kérésre „A évfolyamot ismételheti” bejegyzéssel az évfolyamot rásegítő jelleggel megismételheti.

8.4.3.1. Az év közbeni értékelés érdemjegyekkel is történhet

(1-től 5-ig).

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

A tanulók és szülők tájékoztatására alkalmazható még a teljesítmény %-os ismertetése, tevékenységet meghatározó vagy értékelő tartalmú szöveges bejegyzésekkel.

8.4.3.2. Félévkor és év végén az érdemjegyek alapján a következő minősítés születhet:

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul

8.4.3.3. Az év közbeni értékeléskor adott érdemjegyek átlaga a következőképpen váltható át a félévi és év végi szöveges minősítésre.

- alapozó tantárgyaknál (magyar nyelv- és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv)

4,7 – 5 kiválóan megfelelt

3,8 – 4,6 jól megfelelt

2,5 – 3,7 megfelelően teljesített

< 2,4 felzárkóztatásra szorul

- készségtárgyaknál javuló tendencia esetén

4,6 – 5 kiválóan megfelelt

3,6 – 4,5 jól megfelelt

2,1 – 3,5 megfelelően teljesített

< 2,0 felzárkóztatásra szorul

- a második tizedesjegynél, a századok esetében, a kerekítés szabályainak megfelelően járunk el

8.4.3.4. A magatartás- és szorgalomjegyek értékelése és minősítése a többi évfolyam értékelése és minősítése szerint történik.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

8.4.4. Felső tagozaton az önálló tantárgyként tanított tantárgyi modulokat (hon- és népismeret, tánc- és dráma, társadalomismeret, etika, egészségtan, mozgókép és médiaismeret) szövegesen értékeljük, vagy a tanár év eleji döntése alapján. (ezt a tanulókkal az első tantárgyi órán közölni kell) érdemjegy alapján történik.

8.4.4.1. Szöveges értékelés esetén negyedévente a következő

értékelő bejegyzéssel:

- kiválóan teljesített
- jól megfelelt
- részt vett

8.4.4.2. Az év végi minősítés ugyanezen kategóriákkal történik úgy, hogy a leggyakoribb évközbéli értékelő bejegyzés adja a félévi és év végi minősítést.

8.4.4.3. A továbbhaladás feltétele: a fenti írásos bejegyzések egyike, amely igazolja a tanuló aktív részvételét az órákon.

8.4.5. A választható tantárgyként tanított informatikát – az 5.-8. évfolyamon – érdemjeggyel értékeljük. A többi tantárgyhoz hasonlóan a minősítés osztályzattal történik.

8.4.6. Kiemelkedő tantárgyi teljesítmény esetén, év végén a jeles osztályzat mellett dicséret is adható; ennek minősítése: kitűnő.

8.5. A tantárgyi érdemjegyek követelményei szóbeli feleletek esetén:

- *Jeles* (5), ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz, lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni, bátran mer visszakérdezni.

- *Jó* (4), ha a tanuló a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási, fogalmazási hibákat vét.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

- *Közepes* (3), ha a tanuló a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, a nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul, ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Válaszadása kényszerített. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között.)
- *Elégséges* (2), ha a tanuló a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad, fogalmakat nem ért, gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.
- *Elégtelen* (1), ha a tanuló a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni, a minimumot sem tudja.

8.6. A tantárgyi értékelés követelményei, nevelőtestületi feladatai

- 8.6.1. A tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- 8.6.2. Értékeljük a sikeres és sikertelen tanulói munkát egyaránt.
- 8.6.3. Új tantárgynál az első hónapban különös gondot kell fordítani a tantárgy iránti érdeklődés felkeltésére.
- 8.6.4. Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját.
- 8.6.5. Helytelen viselkedésre, a tanórán való fegyelmezetlen magaviselet miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható!
- 8.6.6. Írásbeli felelet (feladatlap, ellenőrző dolgozat, témazáró) csak abban az esetben értékelhető érdemjeggyel, amennyiben azt értékelve a gyermekek visszakapják, javítják, elvégzik a megfelelő korrekciókat. Az írásbeli feleleteket két héten belül ki kell javítani, az értékelést el kell végezni.
- 8.6.7. A központilag kiadott feladatlapokat a gyerekektől a tanév elején be kell szedni, illetve ne kerüljön kiosztásra a tankönyvekkel együtt.
- 8.6.8. A különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyek az osztályozás tárgyát képezték, egy évig meg kell őrizni.
- 8.6.9. A témazáró dolgozatok érdemjegyét piros tintával kell a naplóba bejegyezni.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- 8.6.10. Az érdemjegyek osztálynaplóba és tájékoztató füzetbe való bejegyzése a szaktanár feladata.
- 8.6.11. Ajánlatos a felelés témáját a tájékoztatóban az osztályzat előtt jelölni.
- 8.6.12. Az esetleges hiányok elkerülése érdekében az osztályfőnöknek legalább havonta kötelessége a tájékoztatókat a naplóval egyeztetni. Az érdemjegyeknek a tájékoztató füzetben való pótlására az osztályfőnök jogosult.
- 8.6.13. A témazáró dolgozatra való felkészülés komoly erőfeszítést kíván a tanulótól még akkor is, ha a tanár az összefoglaló órán súlypontoz, és eligazítást ad az otthoni.. felkészüléshez.
- 8.6.14. A tantárgyi érdemjegyek a tantárgyi követelmények megfelelő tudásszinten való elsajátítását értékelik. Helytelen féljegyeket, alá- vagy föléhúzott jegyeket adni.
- 8.6.15. Helytelen, ha az érdemjegyeket függővé tesszük a tanuló korábbi eredményeitől.
- 8.6.16. Az objektív értékelés nem egyeztethető össze az otthoni körülmények vagy egyéb tényezők közvetlen figyelembevételével. A hátrányos helyzetű tanulókat elsősorban a felkészülésben, az elmaradás okainak megszüntetésében vagy csökkentésében kell segíteni.
- 8.6.17. Írásbeli ellenőrzéskor a helyesírási hibákat minden pedagógusnak kötelessége kijavítani.
- 8.6.18. Külalakjegyek a naplóban és a tájékoztató füzetben csak a külalak rovatba kerüljenek. Bármilyen tantárgy is az, nem lehet tantárgyi jegynek számítani. (Értékelni ugyanakkor fontos a külalakot legalább a magyar nyelv- és irodalom tantárgy kapcsán).
- 8.6.19. Az írásbeli és szóbeli feladatok elvei és korlátai:
- 8.6.19.1. A házi feladat évfolyamonként a tantervi követelményekhez igazodik.
- Mindenkor a tanóra anyagának elsajátítását, elmélyítését, begyakorlását kell hogy szolgálja. Eredményessége visszajelzést ad a tanuló és a pedagógus számára a továbbhaladás lehetőségéről, illetve korlátairól.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

A házi feladat a tantárgy jellegétől függően írásbeli és/vagy szóbeli, esetenként szorgalmi többletfeladat vagy gyűjtőmunka.

A szóbeli házi feladat elősegíti a szókincs bővítését, s a szóbeli kifejezőkészséget fejleszti.

A szorgalmi feladat és a gyűjtőmunka a többletterhet is elbíró tanulók önkéntes vállalása: a kreativitást fejleszti, s az önállóság fejlesztését szolgálja.

8.6.19.2. A házi feladatnál a pedagógus vegye figyelembe a tanuló képességeit, ezért gyakorta éljen a differenciált házi feladat lehetőségével.

8.6.19.3. Hétféjére adható házi feladat, a következő korlátozással:

- péntekről hétfőre írásbeli házi feladatot ne adjunk

8.6.19.4. A tanítási szünetek idejére mindenki számára kötelező házi feladatot nem adunk.

A tanítási szünetekre adott házi feladat – szükség esetén – csak a felzárkóztatást vagy a tehetséggondozást szolgálhatja.

8.6.20. A házi feladat az órán feladott anyag gyakorlása, azt iránymutatóan minden esetben javítani kell. (A javítás módja irányított önellenőrzés is lehet.)

8.6.21. Fontos, hogy az év végi osztályzat az évi *összteljesítményt* értékelje (ne csak a 2. félét), és ne csupán érdemjegyek középarányosaként jelentkezzen.

Tükrözze az esetleges fejlődést is. Ezt segíti, ha az osztályzatban a pedagógus a tantárgy feladatrendszerének minél több elemét értékeli, a tanulók sokféle teljesítményét figyelembe veszi.

8.6.22. A pontozással elvégezhető értékelésnél az érdemjegyek kialakítása alkalmával használatos értékelési normák legyenek ismertek a tanulók és a szülők előtt. E tekintetben szülessen megegyezés az azonos tantárgyakat tanítók között, illetve munkaközösségeken belül.

Szükséges az alsó és felső tagozat munkaközösségei között is az egyeztetés a zökkenőmentes átmenet érdekében.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

8.6.23. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított érdemjegyek alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja:

- készségtárgyaknál javuló tendencia esetében 55 százaléktól kerekíthet felfelé a nevelőtestület;
- alapozó tantárgyaknál 75 százaléktól, figyelembe véve a dolgozatok, témazárók (pirossal bejegyzett) érdemjegyeit;
- magatartás- és szorgalomjegyeknél 6 tizedtől.

8.7. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe és súlya

A beszámoltatások formái:

- *Diagnosztikus*, helyzetfeltáró mérések, amely a munka megtervezése előtt információk szerzése céljából történnek. Feltárják, hogy milyen képességekkel és ismeretekkel lépnek be a tanulók az oktatás-nevelés adott szakaszába. Pl. tanév elején tudásmérő tesztek íratása, amelyet a szaktanár %-os eredménnyel értékel, az elért szintet a tájékoztató füzetben a szülők tudomására hozza.
- *Formatív mérések*, amelyek célja a tanulási nehézségek, problémák feltárása, korrekció a tanulók teljesítményének hatékonysága érdekében. Pl. tudáspróba nagyobb tananyagegységek lezárása előtt, amelyet a szaktanár %-os szintelérési mutatóval értékel. A tudáspróba lehetőséget ad a pedagógusnak a felzárkóztató munka megszervezésére, a tanulóknak a hiánypótlásra.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- *OM mérések* központi feladatlapok, felmérőlapok alkalmazásával. A mérési eredmények ismeretében a tantárgyat tanító pedagógus fejlesztési tervet készít. Az országos mérések időpontjáról az iskola írásban értesíti a szülőket.
- *Szummatív mérések* az oktatási-nevelési folyamat lezárása, eredmények megállapítása céljából, amely során a követelményrendszerre épülő készségek, jártasságok és ismeretek mérése történik. Pl. - Nagyobb tananyagegységek végén témazáró dolgozat íratása, amelyet érdemjeggyel értékel a szaktanár. A témazáró dolgozat íratását a szaktanár előre köteles a tanulókkal közölni, azt a haladási naplóban legalább ceruzával előre bejegyezni.
- *Írásbeli felelet*, amelyet a pedagógus kisebb tananyagegységek elsajátításának ellenőrzése céljából írat. Az írásbeli feleleteket a pedagógus érdemjeggyel osztályozza. A pedagógus nem köteles előre tájékoztatni a tanulókat a dolgozat íratásáról.
- Az éves munkatervben megjelölt tantárgyakból tanév végén *tantárgyi mérések*. Az év végi felméréseket a pedagógus érdemjeggyel értékeli. A felmérések időpontját a tanulókkal előre közli. Szummatív értékelést csak abban az esetben lehet alkalmazni, ha a felmérésekben a tantervi követelmények átfogó számonkérésére kerül sor (Nem minimum szint!).
- Az írásbeli beszámoltatás értékelésére pontrendszert kell alkalmazni. Az iskolában alkalmazott pontrendszer átváltását érdemjegyre a helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák.

8.8. Egységes eljárások alkalmazása

A szóbeli és írásbeli számonkérés érdemjegyeit a naplóba és a tájékoztató füzetbe be kell írni és azt a nevelőnek kézjegyével el kell látni.

A tanulók írásbeli munkáit a pedagógusnak 10 munkanapon belül ki kell javítania, kivételt képez a pedagógus objektív akadályoztatása.

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

A tanulónak havonta tantárgyanként megfelelő számú érdemjegyet kell adni. Emlékeztetőül lásd: a Számonkérés rendje főfejezet, "Az értékelés –érdemjegyszerzés-gyakorlata pontot".

A szaktanároknak a hónap utolsó órájáig az adott hónapban szerzett érdemjegyeket be kell írniuk az osztálynaplóba.

A szülők korrekt tájékoztatása érdekében az osztályfőnök havonta egyezteteti a naplóba és a tájékoztató füzetekbe beírt jegyeket. Félév és tanév vége előtt legalább hat héttel az osztályfőnökök írásban tájékoztatják a szülőket, hogy mely tantárgy(ak)ból áll a tanuló bukásra.

A félévi és a tanév végi osztályzatoknak a naplóba írt érdemjegyek átlagát kell tükrözni. A tanulók tanórán kívüli eredményeit – az iskola értékelési rendjének megfelelően – a tájékoztató füzetbe be kell jegyezni. Ennek menete: a szaktanár tájékoztatja az osztályfőnököt az elért eredményről, majd gondoskodik a megfelelő dicsérő bejegyzés megtételéről. A körzeti, vagy ennél magasabb szintű versenyeken elért eredményeket a szaktanár köteles (a versenyt követő 1 héten belül) bejegyezni a napló megjegyzés rovatába.

8.9. Kommunikáció a szülőkkel

Az elmúlt években jelentős változáson megy át a szülői gondolkodás. A szülőknek van elképzelése és igénye a jó iskoláról (a nevelést is egyre inkább csak ránk helyeznék) és azt az iskolát választják, ahol gyermekük sikeres lehet. Felkínált, felajánlott és folyamatos párbeszédre van tehát szüksége az oktatási intézményeknek, a lehetőségek választása miatt. Célunk kell, hogy legyen a szülők különböző fórumokon történő megközelítése és informálódási módjának kidolgozása. Ahhoz, hogy intézményi interakcióink sikeresek legyenek kommunikálni kell. Észlelni és keresni kell a „másik fél” figyelmét, kéréseit, igényeit. Lehetőséget kell kínálni a különböző fórumokon, hogy megismerjék iskolánk oktatási profilját, pedagógiai arculatát, tantárgyi struktúráját, eszközrendszerét. Az iskolának vonzó, de tárgyilagos képet kell nyújtania önmagáról. Az önmenedzselés a médiában, a sajtóban, nyilvános találkozások alkalmával nem öncélú hiúság, hanem intézményi érdek. Ez intézményünkben jó színvonalon működik, a szülő-tanár-diák együttműködésnek és

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

kapcsolattartásnak kialakult, bevált formái vannak. Ezek finomítása, fejlesztése még tovább folytatható.

Szorgalmazzuk a szülők részvételét az iskolai ünnepeken, rendezvényeken. Szakmai jellegű találkozót szervezünk az óvónők és az elsős tanítók között. nulladik (tájékoztató) szülői értekezlet tartunk az óvodával, a leendő elsős tanítókkal a szülők részére. Ezek a személyes benyomások, a várakozások, az informálódás időszakai, melyek jó lehetőséget adnak az image terjesztésére.

Tájékoztatót kapnak a szülők a globális elvárásokról, a tanítási módszerekről, a tantárgyi struktúrákról, szakköri lehetőségekről (képességfejlesztés, felzárkóztatás). A tanítók pedig első információkat kapnak az érkező gyerekek fejlettségéről, érettségéről, és a másságról is, ha van. (Hiperaktivitás, pszichés gondok, betegség, etnikum.)

A szülői értekezletek lehetőséget adnak az általános, közérdekű és iskolarendszerű informálódásra. Az összevont *szülői értekezletek*, csakúgy, mint osztályos szülői értekezletek évi 2-3 alkalommal kerülnek megrendezésre.

Fogadóórák féléves rendszere az előre kijelölt fix naptári napokon működik. Jó alkalom a személyes, bizalmas elbeszélgetésekre a tanulók egyéni haladásáról, teljesítményéről, a szülői háttér jelenlétéről.

Kiemelten fontos feladat a családlátogatás, a társadalmi kórkép miatt is, önmagunk és tanítványaink kapcsolata miatt is. Minden nevelőnek kötelező minél előbb, minél több oldalról megismerni tanítványát, hisz ez jelenti a kiindulást bármely cselekedet megítéléséhez. Ehhez persze alkalomra, szituációra van szükség, és bármennyire is elcsépett, ez az egyik legalapvetőbb feladat, ha az emberhez új gyerekek kerülnek. Érdemes a gyermek helyét figyelni a családban.

Családlátogatások rendszere:

az első és ötödik osztályok osztályfőnökeinek minden tanuló esetében

új tanuló érkezésekor

rendszeresen problémát okozó tanuló esetében, ha a szülő

akadályoztatva van a kapcsolatfelvételben

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

Tétel: *Minden gyermek érték.* Minden gyermekben van olyan tulajdonság, amely megkülönbözteti a többitől, amiben jobb másoknál. Művészet ezeket a tulajdonságokat megtalálni, de meg kell, mert mindenkinek szüksége van sikerélményre, a közösség elismerésére.

A nyílt napok rendszerét célszerű továbbra is megtartani, de jobb lenne 2-2 napban meghatározni a látogatások lehetőségét.

Valamennyi szülő képviselőjében a szülői munkaközösség járhat el. A szülői munkaközösséget az iskolába járó gyermekek szüleinek több mint 50 %-a választotta meg. A szülői munkaközösség dönt saját működéséről. A kapcsolattartás és informálódás új, még kiaknázatlan lehetőségét biztosítják a különböző kérdőívek alkalmazása.

8.10. A tanulók teljesítményének értékelése

Az ötfokozatú osztályozást jónak találtuk, így azt követjük. 2004. szept. 1-től az alsó tagozatos tanulók szöveges értékeléssel lépnek a felsőbb évfolyamokba. A felsőbb osztályba való továbbhaladás feltétele, hogy a megelőző évben a szaktanártól minden tantárgyból legalább elégséges osztályzatot kapjon a tanuló. A szaktanár *Nevelőtestületi szavazásra* bocsáthatja egy-egy kétes osztályzatú tanuló sorsát. A testület dönthet úgy is, hogy bár az érdemjegyek átlaga elégtelen, a tanuló mégis továbbhaladhat az adott tárgyból. Ez egy tanulónál csak egy tárgy esetén tehető meg.

A magasabb évfolyamba lépés feltétele általában az előírt követelmények sikeres teljesítése. Néhány esetben azonban ettől el lehet térni – azaz magasabb évfolyamba léphet a tanuló – a következők szerint:

- Első-harmadik évfolyamon csak hiányzás miatt vagy a szülő kérésére lehet évet ismételni,
- Ha idegen nyelvből a tanulás első évében igazolt vagy igazolatlan hiányzás miatt nem osztályozható a tanuló.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

Osztályzatokkal szemben támasztott követelmények:

a) Minden tanulónak, minden tantárgyból legalább 3 érdemjegye legyen, közöttük legalább egy szóbeli.

b) Az elérhető teljesítmény függvényében

0 – 32 %	1
33 –50 %	2
51 –74 %	3
75 –90 %	4
91 –100%	5

c) A szóbeli és írásbeli produktumokat szóbeli értékelés kövesse, mely elsősorban építő legyen a tanuló számára (személyiség tisztelete!).

Az osztályzatokat a naplóban (szóbeli-írásbeli) jól elkülönítetten kell jelölni. Az érdemjegyet ellenőrző útján kell a szülőkkel közölni, melyet mind a tanár, mind a szülő aláír.

8.11. A magatartás

Minősítését az osztályközösség minden hónapban végezze el, azt az osztályfőnök véleményével megerősítheti vagy korrigálhatja, majd adminisztrálja.

PÉLDÁS: Aki az osztály vagy diáktanács, iskola megbízatásait példamutatóan ellátja. Órák alatt aktív, fegyelmezett. A tanulói szabályzat előírásait betartja. Beszédben, viselkedésében kultúrált, illetudó. Segítőkész, együttérző. A női nem egyedeivel, az idősebbekkel, előzékeny, figyelmes, udvarias.

JÓ: Aki az osztály, az iskola közösségi munkájában becsületesen részt vesz. A házirend előírásait betartja. Megbízatásait igyekszik jól ellátni. Társaihoz való viszonya jó. Nincsen osztályfőnöki figyelmeztetője vagy intője. Tiszteli nevelőit, társait, beszéde, viselkedése kultúrált. Órák alatt igyekszik fegyelmezetten viselkedni, aktívan dolgozik. Szünetekben felszabadultan, de nem durván viselkedik.

VÁLTOZÓ: Órák, foglalkozások alatt rendetlen magatartásával zavarja a munkát. Óráközi szünetekben, szabadidős tevékenységnél meggondolatlan viselkedésű (néha

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja**

verekedik, durván beszél, lop stb.) viselkedésével a házirend előírásait sérti, aki a közösségi munkában vonakodva vesz részt. Osztályfőnöki figyelmeztetése van.

ROSSZ: Hanyag munkájával, fegyelmezetlenségével hátráltatja az iskola munkáját, társaira rossz hatással van. Szándékosan rongálja az iskola berendezéseit, tudatosan kárt okoz, hangneme durva, tanáraival, társaival tiszteletlen. Az iskola házirendjét többször megszegi. Iskolán kívüli rossz magatartása miatt összeütközésbe kerül a hatóságokkal is. Igazgatói megrovást kapott.

8.12. Szorgalom

PÉLDÁS: Aki rendszeresen tanul, kötelességtudó. Munkavégzésében pontos, megbízható, munkája tiszta. Tanítási órákon aktív, felszerelése hiánytalan. Pluszmunkát is vállal.

JÓ: Aki szorgalmasan tanul. Munkája tiszta, felszerelése teljes. Órákon fegyelmezetten dolgozik.

VÁLTOZÓ: Állandóan biztatni kell, kötelességeit többszöri figyelmeztetés után teljesíti, állandó ellenőrzést igényel.

HANYAG: Feladatait elhanyagolja, nincs kötelességtudata, az eredményesebb munkavégzés nem érdekli. Felszerelése hiányos, rendetlen.

A beszámoltatás, a számonkérés követelményei és formái

Korábban a tanulók teljesítményének, magatartásának és szorgalmának hagyományostól eltérő módon történő értékelésére 1-6 évfolyamig volt lehetősége az iskolának. A jelenlegi szabályozás- a 2004/2005. tanévtől felmenő rendszerben- az első-harmadik évfolyam év végén, továbbá a negyedik évfolyamon félévkor *kötelezővé teszi a szöveges minősítést*. A további évfolyamokra vonatkozóan is előírhat a pedagógiai program a hagyományostól eltérő jelölést, illetve szöveges értékelést, így, ha a program a hatodik évfolyamig már alkalmaz sajátos értékelési formákat, az továbbra is érvényben maradhat. Összességében a *beszámoltatás, a számonkérés* következményeit és formáit tekintve az érdemjegyekre, osztályzatokra vonatkozóan az alábbi kivételeket fogalmazza meg a közoktatási törvény:

***Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki TagintézményeTürje
Pedagógiai Programja***

- Az első-harmadik félévkor és év végén, továbbá negyedik félévkor szöveges minősítést kell alkalmazni.
- A teljesítmény, a szorgalom, a magatartás minősítése a hagyományostól eltérő módszerekkel, formákkal, illetve szöveges értékeléssel is elvégezhető.
- A szöveges értékelés érdemjegyekre történő átváltásának szabályait a helyi tantervben meg kell határozni.
- Az egyes anyagrészek, tantárgyak minősítésétől el lehet tekinteni, kivéve azokat a tantárgyakból, amelyekből állami vizsgát kell, illetve lehet tenni.
- A moduláris oktatásban az egyes modulok értékelését is szabályozni kell. A modulok értékelését és minősítését, a modulokat oktató nevelő végezze el modulonként.

Új elemként „az iskola pedagógiai programja meghatározhatja azokat a tananyagokat, tantárgyakat, amelyekből a tanuló teljesítményét, előmenetelét nem kell értékelni, illetve minősíteni, továbbá eltekinthet a magatartás és szorgalom értékelésétől és minősítésétől.” Ez esetekben azonban ügyelni kell arra, hogy mindenképpen értékelni kell azokat a tantárgyakat, amelyekből állami vizsgát lehet (kell) tenni. Ez a lehetőség, tehát gyakorlatilag a magatartás és szorgalom mellett, az iskola saját speciális tantárgyaira korlátozódik.

Ezzel a lehetőséggel nem kívánunk élni.

Jutalmazás, dicséret, elmarasztalás büntetésének módjai, eszközei, fokozatai a törvény előírásai szerint. Hiányzások és következményei szintén törvény szerint. Károkozás megtérítése, értékóvásra való felhívás az osztályfőnöki órák feladata.

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

IX. Diákönkormányzat

A diákképviselők, valamint az iskolai vezetők közötti kapcsolattartás formája és rendje a diákönkormányzat (DÖK).

A kapcsolattartás formái:

- személyes megbeszélés
- tárgyalás, értekezlet, gyűlés
- írásos tájékoztatók, dokumentumok átadása.

A DÖK munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy segíti, aki eljárhat a diákönkormányzat képviselőjeként is. A DÖK dönt saját működéséről, a működésükre biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, diákújság szerkesztéséről.

A DÖK szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

X. Az iskolai élet munkarendje, hagyományok

10.1. Az ünnepélyek, megemlékezések rendje, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatok

A nevelési-oktatási intézmény a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján a Szervezeti és Működési Szabályzatában szabályozni köteles az ünnepélyek, megemlékezések rendjét, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat.

Az intézményben az ünnepélyek, megemlékezések rendje évenként ismétlődő jelleggel, a korábbi hagyományokat ápolva kerül meghatározásra. Az ünnepélyek, megemlékezések rendjét az ünnepély, megemlékezés nevének és az irányadó, hozzávetőleges időpontjának megjelölésével az alábbi táblázat tartalmazza.

Az ünnepély, megemlékezés neve	Az ünnepély, megemlékezés (irányadó) időpontja
Ünnepélyes tanévnyitó: 2. Osztály	szeptember 1. körül
Megemlékezés Aradi Vértanúkról. Felsőtagozatos osztályok osztálykeretben	október 6.
Megemlékezés a Forradalom és Köztársaság napjáról	október 23.
Mikulás ünnepe és ajándékozás	december 6.
Karácsony ünnepe és ajándékozás	december 20. körül
Farsangi ünnepség	február - március
1848. március 15. forradalom ünnepe	március 15. körül
Anyák napja – ünnepség	május első vasárnapja körül
Gyermeknap rendezvény	június első vasárnapja körül
Ünnepélyes ballagás és tanévzáró	június 15. körül

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

10.2. Az ünnepélyek, megemlékezések rendje

Az ünnepélyek, megemlékezések pontos időpontját, a rendezvényekkel kapcsolatos feladatokat és felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervében határozza meg.

A *hagyományápolás* az intézmény valamennyi dolgozójának, illetve ellátottjának a feladata. A hagyományápolással kapcsolatos feladatok célja az intézmény meglévő hírnevének *megőrzése*, illetve *növelése*.

A hagyományápolás elsősorban a nevelőtestület feladata, mely tagjai közreműködése révén gondoskodik arról, hogy az intézmény hagyományai fennmaradjanak.

A hagyományápolás eszközei a különféle ünnepek, rendezvények, egyéb kulturális versenyek, egyéb sportversenyek, egyéb eszközök (pl.: kiadványok, újságok, stb.), valamint az osztálykirándulások (alsó tagozat és az 5, 6, 7. osztályosoké 1 nap, a 8. osztályosoké 2 nap). Az intézmény hagyományai érintik az intézmény ellátottjait (gyermeket/tanulókat), a felnőtt dolgozókat, a szülőket.

Az intézmény hagyományápolásának körébe tartozó konkrét rendezvények nevét, a rendezvénnyel érintettek körét, valamint a rendezvény várható időpontját az alábbi táblázat tartalmazza.

A rendezvény neve	A rendezvénnyel érintettek köre	A rendezvény (hozzávetőleges) időpontja
Első osztályosok iskolai polgárrá fogadása	1. osztályosok szülők, meghívott vendégek	Szeptember vége
Állatok világnapja	Tanulók, szülők Meghívott vendégek	Október 4. Körüli péntek

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

A rendezvény neve	A rendezvénnyel érintettek köre	A rendezvény (hozzávetőleges) időpontja
Őszi táborozás a természetvédelem jegyében	Örök-Zöldek	Október vége
Halloween	Érdeklődő tanulók	November eleje
Idősek napi műsorok községi és Szoc.otthon meghívásában	3.osztály	December hónap
Vers- és prózamondó verseny	Versmondók Érdeklődők Meghívottak	Január hónap
Tavaszi hétvégi táborozás a természetvédelem jegyében	Örök-Zöldek	Április hónap vége
Májális	Minden érdeklődő	Május 1.
A kihívás napja	Mindenki	május
Természetjáró kirándulások település környékén és távolabb	Érdeklődők	Ősszel, tavasszal
Osztálykirándulások	Minden évfolyam	Június hónap

10.3. Az intézmény hagyományápolása körébe tartozó rendezvények

A hagyományápolás érvényesülhet továbbá az intézmény jelképhasználatával (zászló, jelvény stb.), tanulók/gyermekek ünnepi viseletével, az intézmény belső dekorációjával.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

A nevelőtestület feladata, hogy a meglévő hagyományok ápolásán túl újabb hagyományokat teremtsen, majd gondoskodjon az újonnan teremtett hagyományok ápolásáról, megőrzéséről is.

10.4. Az anyaintézmény és tagintézmény együttműködésének lehetőségei

10.4.1. Tanulói tevékenykedtetés

Tevékenység	Gyakoriság	Pedagógiai cél
Diákönkormányzati nap	Évi 1 alkalommal	A tagintézmény tanulói megismerkedhetnek a diákönkormányzati hagyományokkal, az elsősök diákpolgárrá avatásával
Számítástechnikai terem használata	Havi 1 alkalommal	A tagintézményben nincs lehetőség az informatikai oktatás bevezetésére, ezzel a tevékenység formával lehetne a számítógép használatának elérhetőségét segíteni
Évközi és nyári táborok közös meghirdetése,	Alkalmanként, igény szerint	
Alsótagozatos sor- és váltóversenyek	Évi 3 alkalommal	Közösségformálás, tanulói ismerkedés, szabálytudat fejlesztése
Iskolai tanulmányi versenyek kiterjesztése a tagintézmény érintett tanulóira	Alkalmyszerű	Versenyzési rutin biztosítása, sikerélmények lehetőségeinek biztosítása
3. évfolyamos tanulók hospitációja az anyaintézmény 4. osztályában	Évi 1 alkalommal	Anyaintézmény tanulmányi munkájának megismertetése, Biztonságérzet fokozása

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

10.4.2. Pedagógus tevékenység

Tevékenységi forma	Gyakoriság	Érintett pedagógusok köre
Nevelési értekezletek	Évi 2 alkalommal	Valamennyi pedagógus
Szakmai műhelyek	Munkaközösségi munkaterv alapján	Alsótagozatban tanítók
Kölcsönös hospitálások	Éves munkaterv alapján	Munkatervben meghatározott prioritások által érintett pedagógusok
Mérés előkészítő értekezletek	PP-ben meghatározott mérések gyakorisága szerint	Érintett tárgyat tanító pedagógusok

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

XI. Pedagógiai szakszolgálat

11.1. Általános cél:

Az újonnan létrehozott szakszolgálat utazó szakemberek alkalmazásával lássa el a Többcélú Kistérségi Társulással kötött feladat-ellátási szerződés alapján a térségben működő alapfokú oktatási intézményekben:

a logopédiai ellátást

a Sajátos Nevelési Igényű tanulók készségfejlesztését szolgáló habitációs és rehabilitációs foglalkoztatását az Oktatási Törvényben meghatározott gyermekekre vonatkozóan méret- és költséghatékonyan, a lehető legmagasabb szakmai színvonalon.

11.2. Logopédiai ellátás

11.2.1. Ellátandók köre

A terület óvodáiban, iskoláiban jelentkező igény alapján a szakemberek mérései által igazolt beszédhibás gyerekek.

11.2.2. Ellátandó feladatok

Ellátásra szorultak meghatározása szűrések alapján.

Beszédhibás gyerekek esetén beszédjavító foglalkozások

Prevenációs foglalkozások az óvoda nagycsoportjaiban

Utókezelések az általános iskola 1. Esetleg 2. Osztályában

Szakmai közreműködés a Beszédfogyatékos gyermekek rehabilitációs foglalkoztatásában.

11.2.3. Ellátásra fordított pedagógus óramennyiség

A szűrés alapján szervezett 2-5 fős mikrocsoportok foglalkoztatásával minden ellátott számára biztosítani kell, a törvény által előírt heti 1 órát.

A folyamatosság, a rendszeresség, az óvodás gyerekek foglalkoztathatóságának optimális figyelembevételével a heti 1 óra foglalkoztatás osztható több foglalkoztatási napra.

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

11.2.4. Foglalkozások szervezése

Az ellátást igénybevevő intézmények vezetőinek egyetértésével heti és napi időbeosztás alapján.

11.2.5. A foglalkoztatottak csoportba sorolásának szakmai követelményei

- képességfejlesztés azonossága
- együttfoglalkoztathatóság
- haladási tempó figyelembevétele
- költséghatékonyság

11.2.6. A szakellátás foglalkozásának dokumentumai:

Feladatellátási helyenként, és ellátó pedagógusonként:

Forgalmi napló

Haladási napló

Egyéni fejlesztési terv

11.3. Sajátos Nevelési Igényű tanulók habitációs és rehabilitációs foglalkoztatásának ellátása

11.3.1. Ellátandók köre

Az ellátást igénybevevő intézmények által jelzett, a Rehabilitációs Bizottság által kiállított szakvéleménnyel rendelkező tanulók

11.3.2. Ellátandó feladatok

A szakvélemény által meghatározott feladatok ellátása a tanulók késég és képességfejlesztésének érdekében.

A tanulásban tartósan akadályozott tanulók tanulásának segítése.

A foglalkoztatott tanulók együttnevelésének elősegítése az osztálytanítók számára biztosított metodikai tanácsokkal.

Egyéni fejlesztési tervek, készítése, tartalmazva a tantárgyi rásegítés és képességfejlesztés lehetőségeit az adott tanuló számára.

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

Szakmai közreműködés a tanuló értékelésének optimális és törvény által biztosított lehetőségeinek betartásában.

11.3.3. Ellátásra fordított pedagógus óramennyiség

Az ellátottak 2-5 fős mikrocsoportokba szervezésével minden ellátott számára biztosítani kell, a törvény által előírt heti 3 órás foglalkoztatást.

11.3.4. Foglalkozások szervezése

Az ellátást igénybevevő intézmények vezetőinek egyetértésével heti és napi időbeosztás alapján.

11.3.5. A foglalkoztatottak csoportba sorolásának szakmai követelményei

- fejlesztendő területek azonossága
- együttfoglalkoztathatóság
- haladási tempó figyelembevétele
- 3-nál több osztályfok különbség kizárása
- költséghatékonyság

11.3.6. A szakellátás foglalkozásának dokumentumai:

Feladatellátási helyenként, és ellátó pedagógusonként:

Forgalmi napló

Haladási napló

Egyéni fejlesztési terv

11.4. A pedagógiai szakszolgálat induló állapotában a feladatellátás

zavartalan lebonyolítását biztosító szakemberszükséglet:

2 fő logopédus

3 fő gyógypedagógus

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

11.5. Szakszolgálat szakalkalmazottainak pedagógiai munkája

A szakszolgálat szakalkalmazottai havi rendszerességgel szakmai területüknek megfelelő témákkal műhelytevékenységen segítik egymás szakmai munkáját, koordinálják a rendelkezésre álló eszközök használatát. Javaslatot tesznek a SNI-s tanulók nevelőinek a munkát segítő eszközök használatának bemutatására.

A szakalkalmazottak az általuk ellátott gyermekek fejlesztését, nem öncélúan, környezetéből kiszakítva végzik, hanem harmonikus egységben az alapintézmény céljaival, feladataival, fejlesztési lehetőségeivel. Éppen ezért törekedniük kell a tanulók osztálytanítóival, szaktanáraival, más fejlesztő szakemberekkel a lehető legtöbb közös pontot találni, amely segíti a tanulók legjobb megismerését, fejlesztési területeinek legoptimálisabb megközelítését, minden olyan szakember számára, akinek az adott tanuló/gyermek oktatásához, neveléséhez hivatalosan köze van.

A szakszolgálat feladatainak ellátása közben, az ellátandó tanulók szakvéleményéből, mérési adataiból, származó információk, adatok a személyiségi jogok tiszteletben tartásával kezelendők, titoktartási kötelezettségekkel járnak.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

XII. INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER (IPR)

12.1. Törvényi háttér

A nevelési és oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.

(VI.8.) MKM rendelet

-39/D. §

(1) Az e rendelet 1.§-a (1) bekezdésének b)-c) pontjában felsorolt iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató felkészítést szervez.....

(5) A képességkibontakoztató felkészítésben a tanuló a szülő írásban adott egyetértő nyilatkozata alapján vehet részt, ha a közoktatási törvény 121. § (1) bekezdésének 14. pontja alapján halmozottan hátrányos helyzetű.

-39/E §

(1) Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képességkibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt képességkibontakoztató programban. Az integrációs program megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók összevonásával. E rendelet alkalmazásában a tanulók összevonását jelenti, ha

a) a településen egy iskola működik, évfolyamonként egy vagy több osztállyal és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók osztályonbelüli aránya meghaladja az ötven százalékot.

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

12.2. Az alkalmazás feltételei

12.2.1. Integrációs stratégia kialakítása

Helyzetelemzés az integráció szempontjai, elvárható eredményei alapján
a HHH-s tanulók arányainak meghatározása a jegyző
védelembevétele és a szülői nyilatkozatok alapján
törvényességi felülvizsgálat tanévenként

Célrendszer meghatározása: intézményi megfogalmazása a helyi
sajátosságok figyelembevételével

12.2.2. Az iskolába való bekerülés előkészítése

az iskolaköteles tanulók óvodában való visszamaradása csak a szülő
kérelmére alapján:

orvosi javaslatra

Rehabilitációs Bizottság javaslata

alapján lehetséges

más körzetből az intézménybe átiratkozni kívánó tanuló felvételénél sem
előnyt sem hátrányt nem jelenthet a HHH-s státusz

az óvodából az iskolába való átmenet segítése:

- drámapedagógiai foglalkozásokkal segítsük az iskola-előkészítő
foglalkozásokat. A foglalkozások sűrűsége legalább havonta 2
foglalkozás

- a leendő első osztályos tanító rendszeres hospitálása és foglalkozás
vezetése az óvoda nagycsoportjában

- nagycsoportosok óralátogatásainak szervezése az első osztályban
május és június hónapban 1-1 alkalommal

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

12.2.3. Együttműködések, partnerségi kapcsolatok kiépítése

Szülői házzal: családlátogatások, nyílt napok, rendszeres fogadó órák, közös rendezvényekre való bevonás, 3 havonkénti értékelő megbeszélések, tolerancia-kerekasztal rendezvények

Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal: ifjúságvédelmi felelős rendszeres kapcsolattartása, családsegítő és szociális segítségadás megszervezése, bevonás a családi rendezvények kézműves és egyéb foglalkozások megvalósításába, karácsonyi gyermekprogramjukon való tanulói részvétel biztosítása

Szakmai és szakszolgálatokkal: Sajátos Nevelési Igényű és tanulási nehézséggel küzdő gyerekek rendszeres felülvizsgálata, szakvéleményben meghatározott segítő feladatok közös értelmezése, Gyógypedagógiai Fejlesztő Műhelyen való részvétel havi rendszerességgel, utazó logopédus és gyógypedagógus szakemberek igénybevétele, szakmai munka segítése teamek kialakításával és működtetésével

Középfokú oktatási intézményekkel. Kimaradt tanulóink nyomonkövetése szülői beleegyezés alapján középiskolát segítő program keretében felzárkóztató foglalkozások szervezése reál-, humán- és idegen nyelvi tárgyakból havi 2-2 alkalommal. 9-10. évfolyamok számára

Kisebbségi önkormányzattal: rendszeres kapcsolattartás, szükség szerint közös pályázatok vállalása, írása, megvalósítása, Cigányság Világnapja rendezvény

12.3. A tanítást, tanulást segítő eszközrendszer elemei

12.3.1. Kooperatív technikák alkalmazása:

30 órás Kooperatív módszertani tanfolyamon részt vett 17 fő

Helyi tantervben ajánlások a kooperatív szervezésű órák

témáira.

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

Kooperatív óravázlatok gyűjteményének összegyűjtése,
könyvtári megőrzése, alkalmazási lehetőségeinek biztosítása

12.3.2. Projekt módszer

Helyi tantervben ajánlások a projektmódszer alkalmazását
lehetővé tevő tematikákra

Lehetséges projektszervezési technikák:

1 osztályfokon belül egy vagy több tárgy tematikus
kidolgozásával.

Több osztályfokon, vagy tagozaton együtt megvalósítható
témák egy-egy tantárgyban.

Több tantárgy tanítása alatt egységesen választott téma több
osztályfok közreműködésében .

A projektzáró rendezvények nyilvánosak.

12.3.3. Differenciált munkaformák szervezése minden évfolyamon.

Tanítási órákon egynevelős differenciált gyakorlási módszerek.

Differenciált házi feladatok a képesség és gyakorlási mélység
fejlesztésére.

Egyéni haladási tempó biztosítása a rászorulóknak számára.

Felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások rendszeres
szervezése.

12.3.4. Innovatív pedagógiai és didaktikai módszerek alkalmazása.

Kommunikációs képességet fejlesztő program.

Kidolgozott tréning-szervezési javaslat alapján humán, és
osztályfőnöki órákon kerül megvalósításra .

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

Nem szakrendszerű oktatás bevezetése 5-6. évfolyamon 4.2. pontban meghatározott ütemezéssel.

Kompetencia alapú oktatás bevezetése 2009/2010. tanévtől 5-6. évfolyamokon.
2010/2011. tanévtől 1. évfolyamon
két fő képzett nevelővel.

12.3.5. Mentálhigiénias program:

Egészségnevelési program

Egészségét

DADA- program elemeinek alkalmazása

12.3.6. Mentori rendszer alkalmazása az egyéni fejlesztési terv összevonásával.

12.3.7. Hospitálásra épülő együttműködések

Célja: team-munka erősítése

módszertani kultúra növelése

pedagógusok értékelési rendszerének megvalósítása

intézmények. Intézményegységek együttműködésének erősítése

12.3.8. Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban:

A roma és nem roma tanulók egyaránt legyenek büszkék hagyományos értékeikre, etnikai kötődésükre, és ezeket a tulajdonságaikat társaikban is tiszteljék.

A célok megvalósítása érdekében a pedagógiai programba beépítettük a romák történelmének, szokásainak, hagyományainak, nép- és műköltészetének, zene- és képzőművészetének megismertetését.

Anyanyelvi nevelés

1-4. osztály

Témakörök:

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

- Roma mondókák, pl.: Jó Mikulás
- Roma népköltések, pl.: Szél fúj
- Roma költők versei, pl.: Kassai Ervin: Mikor még kisfiú voltam
- Roma népmesék, pl.: Két koldus meg Mátyás
- Mondák, szólások, közmondások, pl.: A romák eredetmondája
- Mesék, történetek, pl.: Csenki Sándor: A ravasz cigány, Romák a magyar szólásokban, közmondásokban

Műismereti követelmények:

- A tanulók életkorának megfelelő versek, mondókák, mesék segítségével ismerkedjenek meg a romák eredetével, szokásaival. Ismerjék fel, hogy a természettel való szoros kapcsolatuk milyen módon jelenik meg irodalmukban. Az egyes művek tartalmának értelmezése, a szereplők tulajdonságainak felismerése. Tudják a tanulók, hogy a romák indiai eredetűek.
- Ismerjék meg a magyar és roma népköltészet eltérő vonásait.

5-6. osztály

Műismeret:

- Roma viccek, adomák, anekdoták. Pl.: Békés István: Magyar anekdotakincs

Irodalmi ismeretek:

- A szájhagyomány és az írásbeliség szerepe az irodalomban.
- A népköltészet műfajai: pl.: *Orsós Jakab*: Gyökerezés
- Irodalomolvasás: A magyar irodalom kiemelkedő alkotásainak roma ábrázolásai (novellák, elbeszélések, regényrészletek, elbeszélő költemények) Pl.: *Hegedüs Sándor-Varga Ilona*: Irodalmi szöveggyűjtemény, *Bari Károly*: A varázsló sétálni indul

Követelmények:

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

- Tudjanak különbséget tenni az adoma és anekdota között. *Orsós Jakab: Gyökerezés* c. kötetéből egy elbeszélés kötelező olvasmányaként való feldolgozása.
- Két költemény szöveghű felidézése.
- Jelentősebb roma költők, írók életének, főbb műveinek ismerete.

7-8. osztály

Témakörök:

Irodalom olvasása: A XX. századi magyar irodalom romákról alkotott képe. A világirodalom híres roma ábrázolásai.

Irodalmi ismeretek:

- A magyarországi roma prózairodalom nyelvi- és stílusrétegei.
- *Lakatos Menyhért: Füstös képek*
- *Osztojkán Béla: Nincs itthon az Isten*
- *Holdosi József: Kányák*

Irodalomtörténet: A magyar romairodalom története.

Könyvtárhasználat: Roma újságok és folyóiratok rendszeres figyelemmel kísérése

Kommunikáció: Roma és roma ill. roma és nem roma kommunikációjának jellemzői az egyes művekben, valós élethelyzetekben.

Követelmények: A valóságű roma ábrázolás téma- és eszközkészletének, formavilágának megismerése. Egy-egy roma lírikus motívum, szimbólum készletének kigyűjtése. A romalizációs képességek fejlesztése egy-egy irodalmi művön keresztül.

A romák történelme

4-8. osztály

Témakörök:

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

Országismeret:

- Magyarországon belül a romák területi elhelyezkedése a térkép alapján. A mondák, történetek a romák eredetéről, múltjáról, a nevezetes eseményekről, a híres magyarországi roma emberekről.
- A roma őshazára utaló mondák, elbeszélések.
- Történetek példaértékű roma emberekről.
- Roma jelképek, emlékhelyek az eredetmondákból.
- Irodalmi szemelvények híres roma művészekről, politikusokról.
- A szabadságküzdelmek roma zenészei és fémművesei; az I és II. világháború roma honvédei.

Az ember társas lény:

- A roma és a többségi társadalom viszonya, jellegzetességei, szabályai, tevékenységei, céljai.
- Hagyományok megőrzése.

Honismeret:

- A roma lakosság letelepedésének kezdetei, életük változásának főbb pontjai. A közösség hagyományos viselete és annak változása.
- Helyük Európában és a nagyvilágban.
- Mindennapi élet régen és ma.
- A romák lehetséges rokon népei.

Témakörök:

- A vándorlás kezdetei, lehetséges útvonalai, fontosabb állomásai; élet a vándorlás alatt. A vándorló romák társadalmi keretei.
- Fő gazdasági tevékenységek, hagyományok.
- A vándorlástól a letelepedésig. Közép-Kelet-Európa.

Követelmények:

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

- A hazánkban élő roma csoportok nyelvének ismerete. A hagyományok, kulturális értékek megóvásának igénye. Tudják, hogy a helyi romák mióta élnek a településen.
- Legyen elképzelése a származásukról; ismerje a vándorló romák sajátosságait, a vándorlás szerepét az életükben. Tudják mikortól és miért lett Közép-Kelet-Európa a letelepedés helyszíne.
- Fontos, jelentős történelmi személyek munkásságának ismerete. A különböző roma csoportok legjellemzőbb mindennapi szokásainak ismerete hogyan olvad bele a kereszténység kultúrájába.
- A kisipar és a kereskedelem jelentősége a romák életében.

A népismereti tananyagot az emberismeret és a hon- és népismeret tanórákon építjük be a tananyagba. A *kultúra* tananyagot a technika, vizuális kultúra, ének, tánc és dráma tantárgyakhoz kapcsolódva tanítjuk. A követelményeket az adott tantárgyak követelményrendszerébe beépítve találhatjuk. A magyar nyelv és kultúra elsajátítása évfolyamonként, integrált nevelésben, oktatásban történik.

12.3.9. A továbbtanulás feltételeinek biztosítása

Pályaorientáció: 7-8. évfolyamokon osztályfőnöki órák keretében a

HEFOP -2.1.5 pályázatban kidolgozott foglalkozási terv alapján: önismeret, foglalkozásismeret, gazdasági ismeret témaköröket feldolgozva.

- Nyílt napok, pályaválasztási kiállítás Zalaegerszeg
- Szülői értekezleten a középiskolák tájékoztatója
- FIT

Továbbtanulásra felkészítő program:

Felvételi előkészítő foglalkozások rendszere 8. évfolyamon idegen nyelv, matematika magyar nyelv és irodalom tantárgyakból heti rendszerességgel

Kapcsolattartás a Foglalkoztatási Információs Tanácsadóval, évi két látogatás megszervezése.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

Középiskolák nyílt napjainak látogatása.

12.3.10. Programelemekre a helyi tantervben rögzített órakeretek:

Tanulás tanítása (1-8. évfolyamon évi 8 óra)

Kommunikációs képességeket fejlesztő program (1-8. évfolyamon évi 8 óra)

Egészségnevelési program (1-8. évfolyamon évi 8 óra)

Pályaorientációs program (7-8. évfolyamon évi 15 óra)

Drámapedagógiai program az óvoda iskola átmenet segítésére (óvodai nagycsoport évi 20 óra)

Feladatrendszer az innovatív tanulásszervezés kialakításához

S Sz	Feladat	Tevékenységek	Segítőink	Felelősök
1.	A gyermekek lehetőleg ne csak 5, életévüket betöltve kerüljenek óvodába.	Családlátogatások folyamán meggyőző munka	Védőnő, családsegítő	Óvodai mkvez., csoportvezető óvónők
		Nyílt napok az óvodában	Óvodai Szülői Munkaközösség	Óvodamkvez.
		Baba-mama klub helyszíne az óvoda	Védőnő, Művelődésszervező	Igazgató
2.	Beszoktatási idő: szokáskialakítás intenzív időszaka	Beszoktatási időszak személyre szabott feladatainak meghatározása	Szülők	Csoportvezető óvónő
		Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel		Csoportvezető óvónő
		Vegyes csoport lehetőségeinek kihasználása a testvérek együtt maradásának érdekében		Óvodai mkvez., csoportvezető óvónők

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

3.	Óvodai foglalkozások fejlesztési lehetőségeinek kihasználása	Óvónők munkarendjének szervezésével biztosítani a vegyes csoportok munkájában az életkori sajátosságok követelményeinek gyakorlási lehetőségeit: 2 óvónős foglalkozások		Igazgató, óvodai mkvez.
		Gyermekek megfigyelése, a fejlesztés területeinek meghatározása, személyre szabott feladatok tisztázása, gyakorlási lehetőségek biztosítása	Fejlesztő pedagógus, logopédus	Igazgató, csoportvezető óvónők
		Eltérő fejlesztési igények felmérése, speciális fejlesztési szükségességek meghatározása	Nevelési Tanácsadó, Rehabilitációs Bizottság	Igazgató, óvodai mkvez., gyógypedagógus
4.	Iskolaelőkészítés és időszakának prevenciós tevékenységeinek megerősítése Óvoda – iskola közötti átmenet segítése	Óvónői munkabeosztás szervezésével biztosítani a vegyes csoportok működtetése ellenére a nagycsoportosok lehetőség szerinti különfoglalkoztatását		Igazgató, óvodai mkvez.
		Speciális foglalkoztatók (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus) tervszerű jelenléte az óvodában		Igazgató, óvodai mkvez.
		Drámajáték foglalkozások bevezetése a személyiségfejlesztés érdekében	Drámapedagógus	
		Konzultációk hospitálások szervezése a nagycsoportos óvónők és a leendő 1. osztályos tanító között		Igazgatóhelyettes
		Iskolalátogatás évi 2 alkalommal a nagycsoportosok számára az 1. osztályban		Igazgatóhelyettes
		Szervezett könyvtárlátogatás, könyvtári foglalkozás	Könyvtárvezető	Könyvtárvezető
		A nagycsoportosok tevékenységeinek kiszélesítése óvodán kívül (községi rendezvényen való szereplés, kiránduláson való részvétel, részvétel a gyermekek számára szervezett szabadidős tevékenységekben)	CKÖ, Szülői munkaközösség, Művelődésszervező	
		Iskolaérettségi vizsgálat	Védőnő, iskolaorvos, Nevelési Tanácsadó	Óvodai mkvez.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

5.	Utógondozás az óvodától való elszakadás könnyítése	Iskola-előkészületeket segítő gólyatábor	1. osztályosok szülei	1. osztály osztályfőnöke
		Szeptember hónap első két hetében a napközis foglalkozásokon óvodapedagógusok által szervezett szabadidős foglalkozások szervezése	Tavalyi nagycsoportot vezető óvónő	1. osztály osztályfőnöke
		El.ső osztályosok iskolai polgárrá avatása. Diáknap szervezése	Iskolai Szülői Munkaközösség	1. osztály osztályfőnöke
	DIFFR-mérések lebonyolítása két ütemben	Rövid: szeptember 3. hetében Hosszú: december 1-2. hetében	Gyógy- és fejlesztőpedagógusok	Szakszolgálati munkaközösség vezető
		Prevenációs fejlesztési területek meghatározása egyéni fejlesztési tervek készítése. Feladatok beágyazása a tanítási órák differenciált munkájának metódusába a gyp.-konduktor segítségével.	Gyógy- és fejlesztőpedagógusok	1. osztályban tanító nevelők
		Differenciált munkaszervezés: Délelőtti tanítási órákon 1 tanítós differenciálás Délutáni foglalkozásokon: Gyógy- és fejlesztőpedagógusi rásegítés habilitációs órák keretében Korrektív korrepetálások szervezése heti 2 alkalommal.		1. osztályban tanító nevelők
		Január hónapban kérelem a speciális fejlesztési szükségesség szakmai alátámasztására	Nevelési Tanácsadó Rehabilitációs Bizottság	Szakszolgálati munkaközösség vezető
7.	Differenciálási lehetőségek Felzárkóztató tevékenység	Tantárgyi felzárkóztatás - egyéni órák terhére 1 – 4. osztály Heti 2 óra 5 - 7. osztály Heti 4 óra		Tantárgygondozók
		SNI- tanulókat rehabilitációs órakerete Meghatározott tanrend szerint		Gyógy- és fejlesztőpedagógusok
		Középiskolai felvételi előkészítő 8. osztály Magyar nyelv és irodalom heti 1 óra Német nyelv heti 1 óra Matematika heti 1 óra		Tantárgygondozók
		Könyvtárhasználat, könyvtárismereti foglalkozások		Könyvtáros tanár

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

		Differenciált felkészülés, házi feladatok képességre szabott megoldása, egyéni gyakorlási lehetőséggel 1-4. osztályban guruló rendszerű foglalkoztatás		Osztálytanítók, napközis csoportok vezetői
8.	Differenciálási lehetőségek Tehetséggon- dozás	Versenyeztetés I. Megyei, országos versenyek felhívásaihoz Csokonai Alapműveleti verseny (matem) Zrínyi Ilona matematikai verseny Varga Tamás matematika verseny Öveges József fizika verseny Teleki Pál földrajz verseny Simonyi Zsigmond helyesírási verseny	Türjei Iskoláért és Óvodáért Alapítvány Szülői Munkaközösség Szülők	Tantárgygondozók
		Versenyeztetés II. Levelezős versenyek Bendegúz Titok idegen nyelvi SAMFÜLES informatikai MOZAIK informatikai	Türjei Iskoláért és Óvodáért Alapítvány Szülői Munkaközösség Szülők	Tantárgygondozók
		Versenyeztetés III. Versenyekre való felkészítés: Tanítási órákon differenciált feladatokkal Napközis időben egyéni felkészüléssel Szervezett felkészülési foglalkozásokkal Háziversenyek megrendezésével	Napközis csoportvezetők Tanulósobás tanárok	Tantárgygondozók nevesítve
		Második idegen nyelv bevezetése 6-8.évfolyamokon szabadon választható órák terhére		Igazgató
		Sport-körök működtetése Atlétika és labdarúgás sportágakban		Igazgató Testnevelő
		Művészeti tevékenységek I. Szakkörök működtetése: Énekkar Kézműves Szinjátészó Néptánc		Szakkörvezetők
Művészeti tevékenységek II: Művészeti iskolák kihelyezett jelenléte: Zeneiskola –zongora furulya tanszak	Művészeti iskolák	Igazgató helyettes koordinátorként		

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

		Dráma és színjáték tanzak Modern tánc Néptánc		
		Művészeti tevékenységek III. Községi és iskolai rendezvényeken szereplési lehetőségek biztosítása Területen meghirdetett művészeti versenyeken, fesztiválokra való részvétel	Városi és Megyei Művelődési Központok ZalA-KAR Innovációs Társulás	Művészeti csoportok vezetői Osztálytanítók
9.	Differenciált foglalkoztatói lehetőségek	Kooperatív tanulás technikák Osztályfokok tanmeneteibe kerüljenek be a már kipróbált kooperatív órák témakörök-témák jelzései		Igazgató Szaktanárok Tanítók
	Tanulás technikák alkalmazása	Készüljön gyűjtemény a kooperatív órák vázlataiból, mindenki számára hozzáférhető módon		Igazgató helyettes Könyvtáros
		A pedagógus értékelésben kapjon erős nyomatókat a kooperatív tanulás szervezés sikeres megvalósításának folyamatos ténye.		Igazgató Munkaközösség-vezetők
		Október elejéig a munkaközösségek jelezzék megvalósítási szándékukat a projekt technikára alkalmas témákat. Projekt megvalósítás: 1 osztályfokon tantárgyi koncentrációk alapján 2-3 osztályfokon 1 tantárgy által feldolgozott témában 2-3. osztályfokon tantárgyi koncentrációban feldolgozandó témákban Tagozatonként műveltségi területenként		Tantárgygondozók Munkaközösség-vezetők Projektgazdák
		Kapjanak lehetőséget iskolai szinten szülők előtt a projektzáró tevékenységek	Szülői Munkaközösség Kábel-Tv	Projektgazdák Igazgató

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

10	Nem szakrendszerű oktatás bevezetése	Teljesítményszint mérése a mindenkori 4. évfolyamon Felmérő lapok készítése Kiértékelés		4. osztály of Nem szakrendszerű oktatást végző ped
		Differenciált foglalkoztatási csoportok kialakítása		Igazgató Fenntartói egyetértéssel
		Nem szakrendszerű foglalkozások fejlesztő metódusának kidolgozása, karbantartása, aktualizálása		Nem szakrendszerű oktatást végző ped
11	Kompetencia alapú oktatás bevezetése	Kulcskompetenciák felelőseinek kijelölése		Iskolavezetés
		Tananyagok adaptálása	Referencia intézmények Munkaközös ségei	Iskolavezetés Kompetenciaterületek felelős pedagógusai
		Szülők, tanulóközösségek tájékoztatása		Iskolavezetés
		Tanulást segítő eszközök beszerzése, karbantartása		Iskolavezetés Kompetenciaterületek felelős pedagógusai

XIII. HELYI TANTERV

13.1. Oktatási törvény által meghatározott óraszámok

1. Kötelező tanórai foglalkozások KT 52 § (3)

1-3 évfolyam	20 óra / évfolyam	60 óra
4-6 évfolyam	22,5 óra / évfolyam	67,5 óra
7-8 évfolyam	25 óra / évfolyam	50 óra
Összesen		177,5 óra

2. Nem kötelező foglalkozásokra fordítható órakeret KT 52.§ (7)

1-3. évfolyamon	3*20 óra 10 %-a	6 óra
4. évfolyamon	22,5 óra 10 %-a	2,25 óra
5-6. évfolyamon	2*22,5 óra 25 %-a	11,25 óra

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

7-8. évfolyamon	2*25 óra 30 %-a	15 óra
Összesen		34,5 óra
3. Rendszeres testnevelés megszervezésére KT 52 § (10)		2 óra
4. Tehetséggondozásra, felzárkóztatásra KT 52 § (11.c) Kötelező órák 12 %-a		21,5 óra
5. Nevelési feladatok ellátására KT 1.sz. melléklet III.rész II/7. Kötelező órák 5 %-a		9 óra
6. Sajátos Nevelési Igényű tanulók habitációjára és rehabilitációjára KT 52 § ()		25 óra
7. Alsós napközis foglalkozásokra 3 alsós csoport 5*4,5 óra/csoport		67,5 óra
8. Felső tanulószobai foglalkozásokra 2 tanulóscsoport 5*3 óra		30 óra
<u>Törvényi minimum</u>		<u>367 óra</u>
Óvodai habitációs és rehabilitációs foglalkozások Logopédia		4 óra
Nev Tanácsadó által megszabott habitációra és prevencióra		6 óra
<u>Összesen</u>		<u>10 óra</u>

A tanév évfolyamonkénti óraterve																
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
	K	SZ	K	SZ	K	SZ	K	SZ	K	SZ	K	SZ	K	SZ	K	SZ
Magyar	8	1	8		8		8		4,5		4	0,5	3,5	1	3	1
Matematika	4		4	1	3,5	0,5	4	0,5	4		4		3	1	3	1
Német nyelv						1	2	1	3		3		2,5	0,5	2,5	0,5
Történelem									1,5	0,5	1,5	0,5	2,5		2,5	
Környezetismeret	1		1		1	0,5	2									
Természetismeret									2		2					
Biológia													1,5		1,5	
Földrajz													1	1	1,5	0,5
Fizika													1,5	0,5	1,5	0,5
Rajz	1,5		1		1,5		1	0,5	1,5		1,5		1		1	

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

Ének	1		1,5		1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	3		3		3		3		2,5	0,5	2,5	0,5	2,5	0,5	2,5	0,5
Kémia													1,5		1	0,5
Technika	1		1		1						1		1		1	
Osztályfőnöki									0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Második idegen nyelv										1		1		1		1
Szabadon tervezhető	0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5		0,5	
Sportkörök		1		1		0,5		0,5								
Csoportbontások										3		1,5		2		2
Tantervi modulok																
Számítástechnika					0,5		1	0,5	1		1		1,5		1,5	
Hon és népis.										0,5		0,5				
Tánc és dráma		0,5		0,5					0,5			0,5				
Etika													0,5			
Egészségtan													0,5			
Médiaismeret															0,5	
	20	2	20	2	20	2	22,5	2,5	22,5	5,5	22,5	5,5	25	7,5	25	7,5
Egyéni felzárk		2		2		2		2								

13.2. Szabadon választott óraszámok felhasználása

Feladat	Évfolyamok								Összesen
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
Tantárgyi megerősítés	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	3,5	3,5	10,5
Idegen nyelv bevez.			1						1
Csoportbontás				1	3	2	2	2	10
Felzárkóztatás	1,5	1,5	0,5						3,5
Tehetséggondozás									0
Sport				1	2	1			4
Második idegen nyelv						2	2	2	6
Művészeti tev.									
Összesen	2	2	2	2,5	5,5	6	7,5	7,5	35

13.3. Egyéni felzárkóztatási és tehetséggondozó órakeret megoszlása

Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Összesen
	0,5	0,5	1,5	2	6	8	*	3	21,5

* csoportbontás miatt felosztva

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Battyai Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

13.4. Integrált oktatás óraszámai:

	Óvoda	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Összesen
Tantárgyi óra ellátása csoportbontásból						0,5				0,5
Tantárgyi óra ellátása felzárkóztató tevékenységből						6	8			14
Tantárgyi óra ellátása önk.feladatvállalásból		2			8					10
Prevenációs órák	4	2								6
Habitációs és rehabilitációs órák csoportbontás terhére						2,5	1			3,5
Habitációs és rehabilitációs órák keretében ellátott		2	2	2	3	3	3	3		18
Habitációs és rehabilitációs órák önk. feladatvállalásból	4									4
Összesen	8	6	2	2	11	12	12	3		56

13.5 Tankönyveszerzés

13.5.1. A tankönyveszerzés elvei:

- Feleljen meg a tankönyvellátást szabályzó rendelet kritériumainak.
- Biztosítsa az iskolára jellemző polarizált fejlesztés lehetőségeit (tehetséggondozás és felzárkóztatás).
- Tegye lehetővé a tananyag-feldolgozás frontális, csoportos és egyéni módszereket váltó munkafolyamatát.
- Bírja a tantárgyat tanító és a szülő bizalmát.
- Illeszkedjék az iskola Tartós tankönyv használatának tervezési gyakorlatába.
- Tegye lehetővé a felsőbb iskolák követelményeihez való igazodást.

13.5.2. Az iskolában használatos tankönyvek jegyzéke:

1.osztály

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

Az én ÁBÉCÉM	
Első olvasókönyvem	
Gyöngybetűk	
Szépen helyesen	
Kisbetűs írásfüzetem	
Nagybetűs írásfüzetem	
Az én matematikám	
Az én matematikám f.gy.	
A mi világunk mf.	
Arany ÁBÉCÉ gyak.	TARTÓS
Első daloskönyvem	TARTÓS
Első technikakönyvem	TARTÓS
Rajzolás és ábrázolás	TARTÓS

2.osztály

Alapcsomag	
Aranyablak	TARTÓS
Második daloskönyvem	TARTÓS
Második technikakönyvem	TARTÓS
A mi világunk mtk.	TARTÓS
Rajzolás és ábrázolás	TARTÓS

3.osztály

Hétszínvirág ok.	
Hétszínvirág mf.	
Hétszínvirág írás-helyesírás mf.	
Nyelvtan és helyesírás mtk.	
Anyanyelvi gyf.	
A mi világunk mf.	
Harmadik Matematikakönyvem I.	
Harmadik matematikakönyvem II.	
Das neue Deutschmobil 1. Arbeit	
Eszterlánc	TARTÓS
A mi világunk mtk.	TARTÓS
Harmadik daloskönyvem	TARTÓS
Harmadik technikakönyvem	TARTÓS
Rajzolás és ábrázolás	TARTÓS
Das neue Deutschmobil 1. Lehr.	TARTÓS
Első atlaszom	TARTÓS

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

4.osztály

Hétszínvilág ok.	
Hétszínvilág mf.	
Nyelvtan és helyesírás mtk.	
Anyanyelvi gyf.	
Fogalmazás mf.	
A mi világunk mf.	
Matematika könyv + fgy I.	
Matematika könyv + fgy. II.	
Das neue Deutschmobil 1. Arbeit	TARTÓS
Képzület világa	TARTÓS
A mi világunk mtk.	TARTÓS
Gyöngyfűzér	TARTÓS
Negyedik daloskönyvem	TARTÓS
Negyedik technikakönyvem	TARTÓS
Das neue Deutschmobil tk 1.	TARTÓS
Első atlaszom	TARTÓS

5.osztály

Matematika I.	
Matematika II.	
Technika és életvitel	
Term.ism. Élő és élettelen mf.	
Magyar nyelvi munkafüzet	
A magyar nyelv könyve	
Irodalom mf.	
Irodalom olvasókönyv	
Feladatok, rejtvények törriből	
Történelem	
Das neue Deutschmobil 2. Arbeit	
Képzület világa	TARTÓS
Hon és népismeret A.modul	TARTÓS
Természetismeret tk.	TARTÓS
Ötödik daloskönyvem	TARTÓS
Das neue Deutschmobil 2. Lehrb.	TARTÓS
Földrajzi atlasz	TARTÓS
Történelmi atlasz	TARTÓS
Számítástechnika tk.	TARTÓS

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

6.osztály

Matematika I.	
Matematika II.	
Technika és életvitel	
Term.ism. Magyaro. Tájai	
Term.ism. Magyaro. Tájai mf.	
Magyar nyelvi mf.	
Irodalom mf.	
Történelem	
Feladatok, rejt. Töriből mf.	
Képzélet világa	TARTÓS
Egészségtan	TARTÓS
Hatodik daloskönyvem	TARTÓS
Földrajz atlasz	TARTÓS
Történelem atlasz	TARTÓS
Irodalom tk.	TARTÓS
Das Deutschmobil 2.	TARTÓS
Hon- és népismeret A modul	TARTÓS
Informatika tk.	TARTÓS

7.osztály

Matematika I.	
Matematika II.	
Fizika	
Technika és életvitel	
Földrajz Kontinensek földr.	
Biológia Életk. Rendszertan	
Földrajz Kontinensek földr. Mf.	
Magyar nyelvi mf.	
A magyar nyelv könyve	
Irodalom mf.	
Történelem	
Feladatok, rejt. Töriből mf.	
Kémia	
Kémia mf.	
Biológia Életk. Rendszertan mf.	
Irodalom 7. Olvasókönyv	
Das neue Deutschmobil 3. Arbeit	
Képzélet világa	TARTÓS
Etika	TARTÓS

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

Hetedik daloskönyvem	TARTÓS
Informatika tk.	TARTÓS
Das neue Deutschmobil 3. Lehr	TARTÓS
Történelem atlasz	TARTÓS
Földrajz atlasz	TARTÓS

8.osztály

Matematika I.	
Matematika II.	
Fizika tk.	
Technika és életvitel	
Földrajz Európa és a FÁK tk.	
Földrajz Európa és a FÁK mf.	
Biológia Az ember szerv. Mf.	
Magyar nyelvi mf.	
Irodalom mf.	
Irodalom	
Történelem	
Feladatok töriből mf.	
Kémia mf.	
Informatika tk.	TARTÓS
Történelem atlasz	TARTÓS
Földrajz atlasz	TARTÓS
Képzület világa	TARTÓS
Nyolcadik daloskönyvem	TARTÓS
Médiaismeret	TARTÓS
Egészségtan	TARTÓS
Kémia tk.	TARTÓS
Biológia tk.	TARTÓS
Das neue Deutschmobil 3.	TARTÓS
Én és a politika	TARTÓS

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

ZÁRADÉKOK

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

- 1.1. Az iskola 2004. Szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján
- 1.2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2004. szeptember 1. napjától az első évfolyamon, majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
- 1.3. Ezen pedagógiai program érvényességi ideje nyolc tanévre – azaz 2004. szeptember 1. napjától 2012. augusztus 31. napjáig – szól.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- 2.1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
 - A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- 2.2. A 2008/2009. Tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes, minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

- 3.1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelőtestület bármely tagja;

Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézménye Pedagógiai Programja

- a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a szülői munkaközösség;
 - az iskola fenntartója.
- 3.2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az önkormányzati képviselői útján az igazgatónak javasolhatják.
- 3.3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- 3.4. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- 4.1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- 4.2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
- az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola igazgatójánál.

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

A Pedagógiai Programot az iskolai Diákönkormányzat a 2008. december 17. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Türje, 2008. december 17.

Az iskolai diákönkormányzat vezetője

A Pedagógiai Programot a Szülői Munkaközösség iskolai vezetősége a 2008. december 18. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Türje, 2008. december 18.

Az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület a 2009. január 06. napján tartott ülésén elfogadta.

Türje, 2009. január 6.

Igazgató

Jóváhagyás

A közoktatásról szóló módosított 1993. évi LXXIX. törvény 40. (9) bekezdés utolsó mondata értelmében biztosított jogunknál fogva kijelentjük, hogy a Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat és Batyki Tagintézményének Pedagógiai programját mellékleteivel együtt a határozattal jóváhagyjuk.

A fenntartó szerv nevében:

.....

a fenntartó képviselője

Türje, év hó nap

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

Tartalomjegyzék

I. Küldetésnyilatkozat, pedagógiai alapelveink	1.oldal
1.1. Pedagógiai alapelveink:	1.oldal
II. Az intézmény jogállása	3.oldal
III. Helyzetelemzés	3.oldal
Az intézmény bemutatása	3.oldal
Az iskoláról	4.oldal
IV. Az intézmény cél- és feladatrendszere	6.oldal
4.1. Általános célok	6.oldal
4.2. Konkrét célok a nevelés-oktatás első szakaszára (1-4 o.)	7.oldal
4.3. Második szakasz (5-6. o.)	8.oldal
4.4. Harmadik szakasz (7-8. o.)	8.oldal
4.5. Az iskola cél- és feladatrendszere	9.oldal
4.5.1. Személyiség- és közösségfejlesztés – teljesítési kritériumok	9.oldal
4.5.2. Segítő életmódra nevelés	10.oldal
4.5.3. Közösségi nevelés	11.oldal
4.5.4. Tehetséggondozás - versenyeztetés – korrepetálás	12.oldal
4.5.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	14.oldal
V. A tanulói jogviszonyhoz kapcsolódó szolgáltatásaink	17.oldal
5.1. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	17.oldal
5.2. Az ifjúságvédelmi felelős együttműködése a gyermekvédelem ellátórendszerével	18.oldal
5.3. A gyermek- és ifjúságvédelem	19.oldal
5.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	21.oldal
5.5. Napközi és tanulószoba	21.oldal
VI. Egészségnevelési program	23.oldal
6.1. Az iskolai egészségnevelés célja	23.oldal
6.2. Egészségnevelési feladatok	23.oldal
6.2.1. Higiénés magatartásra nevelés	23.oldal
6.2.2. Egészséges táplálkozásra nevelés	24.oldal
6.2.3. Egészséges mozgásfejlődés biztosítása	24.oldal
6.2.4. Balesetmegelőzésre, betegségek elkerülésére, az egészség megóvására nevelés	24.oldal
6.2.5. Mentálhigiéné, krízisprevenció	25.oldal
6.2.6. Függőséghez vezető szokások megelőzésére nevelés	25.oldal
6.2.7. Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés	25.oldal
6.2.8. Családi életre, társsá, szülővé nevelés	25.oldal
6.3. Tevékenységi formák az egészségnevelés terén kitűzött célok	

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

megvalósításához	26.oldal
6.3.1. Testnevelésórákon	26.oldal
6.3.2. Tevékenységi formák a többi tanórán	27.oldal
6.3.3. Tevékenységi formák tanórán kívül	28.oldal
6.3.4. Szabadidős programok	28.oldal
6.3.5. Egészségnevelési feladatok megoldása	29.oldal
6.4. Az egészségügyi felügyelet és ellátások rendje	29.oldal
6.5. Szervezeti és Működési Szabályzat	30.oldal
6.6. Az egészségnevelés módszere	30.oldal
6.7. Az egészségnevelés nevelőtestületre vonatkozó követelményei	31.oldal
6.8. A mindennapos testmozgás feltételei, módszerei	31.oldal
6.9. A mindennapos testedzés feltételei, módszerei	32.oldal
6.10. Az iskola-egészségügyi szolgálat véleménye	33.oldal
6.11. Az iskola egészségnevelési programja	33.oldal
6.12. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	37.oldal

VII. Az iskola Környezeti Nevelési Programja

40.oldal

7.1.1. Törvényi háttér	40.oldal
Környezet- és természetvédelmi jogszabályok	40.oldal
Egészségügyi jogszabályok	42.oldal
Közoktatási jogszabályok	43.oldal
Önkormányzati jogszabály	43.oldal
7.1.2. Erőforrások	44.oldal
7.1.2.1. Személyi	44.oldal
7.1.2.2. Anyagi	44.oldal
7.2. Alapelvek, célok	44.oldal
7.2.1. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok	44.oldal
7.2.2. Konkrét célok és feladatok	46.oldal
7.2.2.1. Célok	46.oldal
7.2.2.2. Feladatok	47.oldal
7.3. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	50.oldal
7.3.1. Tanórai keretek	50.oldal
Hagyományos tanórai foglalkozások	50.oldal
Az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei	51.oldal
7.3.2. Tanórán kívüli tevékenységek	57.oldal
7.4. Módszerek	58.oldal
7.5. Taneszközök	60.oldal
7.6. Az iskolai környezet	60.oldal

VIII. A számonkérés rendje

	61.oldal
8.1. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai	61.oldal
8.2. Az írásbeli beszámoltatások szerepe, súlya a tanuló tudásának értékelésében	62.oldal
8.3. Az értékelés (érdemjegyszerzés) gyakorisága	64.oldal

**Türjei Általános Iskola, Óvoda, Pedagógiai Szakszolgálat
és Batyki Tagintézménye
Pedagógiai Programja**

8.4. Az értékelés (éremjegyek, osztályzatok) módja	64.oldal
8.5. A tantárgyi éremjegyek követelményei szóbeli feleletek esetén	66.oldal
8.6. A tantárgyi értékelés követelményei, nevelőtestületi feladatai	67.oldal
8.7. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe és súlya	70.oldal
8.8. Egységes eljárások alkalmazása	71.oldal
8.9. Kommunikáció a szülőkkel	72.oldal
8.10. A tanulók teljesítményének értékelése	74.oldal
8.11. A magatartás	75.oldal
8.12. Szorgalom	76.oldal
IX. Diákönkormányzat	78.oldal
X. Az iskolai élet munkarendje, hagyományok	79.oldal
10.1. Az ünnepélyek, megemlékezések rendje, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatok	79. oldal
10.2. Az ünnepélyek, megemlékezések rendje	80. oldal
10.3. Az intézmény hagyomány ápolása körébe tartozó rendezvények	81. oldal
10.4. Az intézmény és tagintézmény együttműködésének lehetőségei	82. oldal
XI. Pedagógiai Szakszolgálat	84. oldal
11.1. Általános célok	84. oldal
11.2. Logopédiai ellátás	84. oldal
11.3. Sajátos Nevelési Igényű tanulók habitációs és rehabilitációs foglalkoztatásának ellátása	85. oldal
11.4. Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai	86. oldal
11.5. Szakszolgálat szakalkalmazottainak pedagógiai munkája	87. oldal
XII. Integrációs Pedagógiai Rendszer	88. oldal
12.1. Törvényi háttér	88. oldal
12.2. Az alkalmazás feltételei	89. oldal
12.3. A tanítást, tanulást segítő eszközrendszer elemei	90. oldal
Anyanyelvi nevelés	92. oldal
A romák történelme	94. oldal
Feladatrendszer az innovatív tanulás-szervezés kialakításához.....	97.oldal
XIII. Helyi tanterv	
13.1. Oktatási törvény által meghatározott óraszámok	102. oldal
13.2 Szabadon választott óraszámok felhasználása	104. oldal
13.3. Egyéni felzárkóztatási és tehetséggondozó órakeret megoszlása	104. oldal
13.4. Integrált oktatás óraszámjai	105. oldal
13.5. Tankönyveszerzés	105. oldal
ZÁRADÉKOK	110.oldal
A pedagógiai program elfogadás és jóváhagyása	113.oldal